PERŞEMBE
27
Teşrinievvel 1938
YIL: 22-3
Sayı: 7471 - 1571

Kurun

İSTANBUL — Ankara Caddesi
Posta kutusu: 46 (İstanbul)

Telgraf adresi: Kurun . İstanbul
Telef: 21413 (Yazı) 24370 (İdare)

BUGÜN
12
SAYFA

Sayısı her yerde 3 Kuruş

Çekoslovakya mukabil teklifini dün Macaristana bildirdi

Macar meselesinin Almanya ve İtalyanın hakemliğine verilmesini istiyor

Ribbentrop bugün Romaya gidiyor

Macaristanın istekleri etrafında görüşmeler yapacak

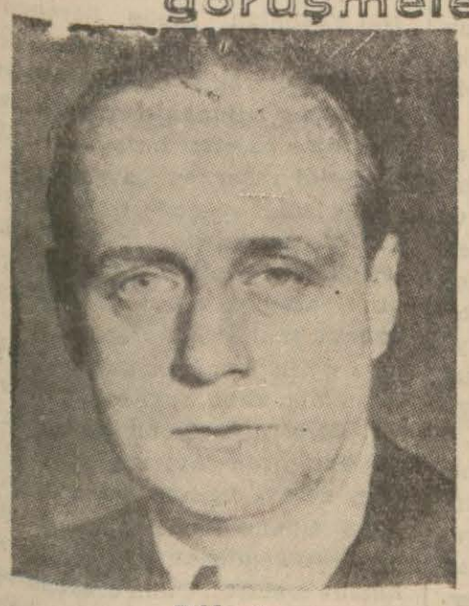

Ribbentrop

Kont Ciano

Prag, 26 (A.A.) — Muhtariyeti haiz Karpatlaraltı Rusyası hükûmeti erkânından dahiliye nazırı B. Edmon Basinski ile münakalât nazırı B. Jülyus Revay istifa etmişlerdir.

Merkezî Prag hükûmetile muhtariyeti haiz Slovak ve Karpatlaraltı Rusyası hükûmetleri erkânının Macaristanla yapılacak müzakereler meselesini görüşmek üzere aktetmiş oldukları toplantıda Karpatlaraltı Rusyası hükûmeti erkânı arasında bir ihtilâf çıkmıştır. B. Basinski ile B. Revay, Karpatlaraltı Rusyasında bir plebisit yapılması fikrine muarız bulunuyorlardı. Halbuki başvekil Andrej Brodi ile nazırlardan Stefani Fensik, bu fikri kabule amade idiler. Nihayet meclis, Macaristana Almanya, İtalya, Polonya ve Romanyanın hakemliğini teklif etmeğe karar vermiştir.

B. Şvalkovski'nin Budapeşte hükû-

(Sonu: Sa. 4, Sü. 3)

Suriye, Hatay iktısadiyatını öldürmek istiyor

Devlet reisinin başkanlığında yapılan toplantıda mühim kararlar verildi

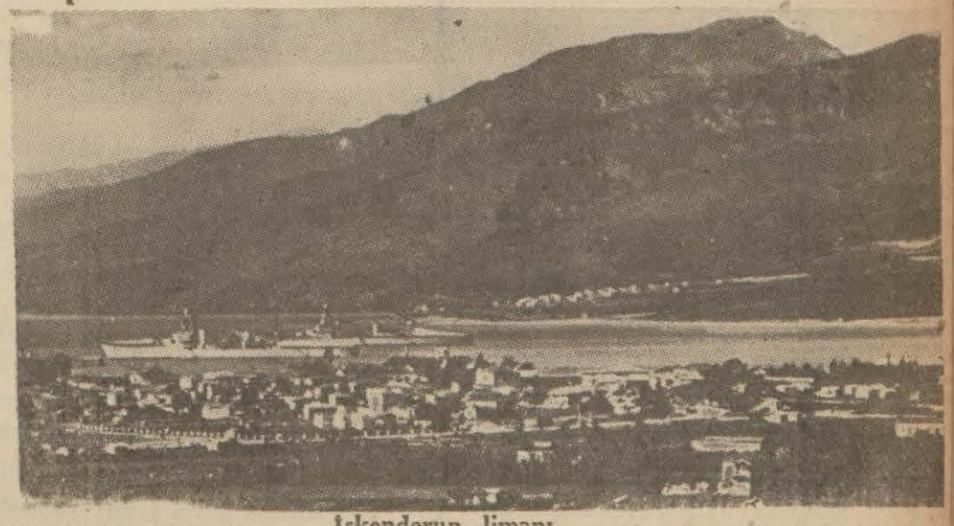

İskenderun limanı

İskenderun, 26 (A.A.) — Suriyenin, Hataydan gidecek eşyadan yüzde 25 gümrük almasına mukabele olarak, Hatay hükûmetinin de ayni şekilde hareket etmesi üzerine tahassül eden yeni vaziyet dolayısile burada devlet reisi ekselans Tayfur Sökmen'in başkanlığında bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda meclis reisi, başvekil, vekiller, bir kısım mebuslar, İskenderun ticaret odası erkânı ve tüccarlar hazır bulun-

(Sonu: Sa. 4, Sü. 4)

Ingiliz kabinesinde tadilât

Çemberlayn yeni nazırların isimlerini dün Krala verdi

(Yazısı 4 üncü de)

Harp talihi Japonlara döndü

Dünya tarihinde yeni bir sayfa açılıyor

Yazan: Asım Us

Uzak Şark hâdiseleri Avrupa buhranlarını unutturacak derecede ehemmiyetli bir safhaya girdi. Japon ordusu Kantona girdikten sonra bir iki gün bile geçmedi; şimalde Çang-Kay-Şek'in hükûmet merkezi olan Hankeu da yine Japon kuvvetlerine teslim oldu. Bu suretle şimalde ve cenupta olmak üzere iki koldan devam eden harp talihi kat'i şekilde Japonlar lehine dönmüştür. Her iki cephede muzaffer Japon kuvvetleri karşısında Çinliler umumî ve perişan bir ricat manzarası arzetmektedir.

Hakikat halde Japonların elde ettikleri askerî muvaffakıyet çok süratli olmuştur. Japonlar cenupta Kanton üzerine gitmek için Biyas limanına asker çıkardıkları zaman şimaldeki Hankeu'nun zaptı en aşağı birkaç haftalık bir iş gibi görünüyordu. Biyas limanına çıkan Japon kuvvetleri on gün içinde Kanton'a girmişler, hemen hemen ayni zamanda yukarıdaki kuvvetler de Hankeu'yu almışlardır.

Tokyodan gelen bir telgraf, Japonların cenupta elde ettikleri muvaffakıyetteki sürati izah ederken Kanton'u müdafaa edecek olan Çin kumanda heyetlerinin bol para ile satın alınmış olduğunu bildiriyor: ihtimal ki Hankeu cephesinin birdenbire yıkılması da cenupta her türlü tahminleri aşan mağlûbiyetin verdiği panik havası ile alâkadardır.

Kanton, cenubî Çinin yegâne siyaset ve ticaret merkezidir; bir milyondan fazla bir nüfusu olan şehrin müdafaası imkânsız olunca halk dahile doğru hicrete başlamıştır; bir halde ki Japonlar şehre girdikleri zaman burada kalan nüfusun miktarı yüz bine kadar inmiştir. Sonra şehri tahliye eden Çin kuvvetleri bütün resmî müesseseleri, fabrikaları ateşe vermiştir. Yukarıda Hankeu'nun işgali de büyük bir kargaşalık husule getirmiştir. Yangse nehrinin şimalinde ve cenubunda olmak üzere bir milyondan fazla insan kıyameti andıran bir ricat vaziyetine düşmüştür. Şehirde yangınlar başlamıştır.

Bu vaziyet karşısında tabiî olarak Japonların sevinçlerine artık hudut yoktur. Tokyo Hankeu'nun zaptı gününü resmen millî bayram yapmağa karar vermiştir. Bir hafta gece gündüz şenlikler yapılacaktır.

Zira Pekinden, Şanghay ve Nankinden sonra Kanton ve Hankeu'nun zapt ve işgali dört yüz milyon nüfuslu Çini Japonların emri altına almak neticesini veren bir hâdisedir. Bundan sonra Japonlar Çindeki askerî hareketlerini daha fazla genişletmeğe lüzum görmiyeceklerdir. Şimdiye kadar işgal ettikleri merkezlerin muhitlerini tarıyarak Çang-Kay-Şek kuvvetlerine karşı sadece müdafaa vaziyeti alacaklardır. Çang-Kay-Şek'e tabi olan dahilî Çin Japonlara karşı tecavüzî bir harp yapamıyacağı için belki de anlaşmak mecburiyetinde kalacaktır.

Hulâsa, bugün Japonlar Çin harbini tamamen kazanmış sayılabilecek bir merhaleye gelmiş bulunuyorlar. Japon-

(Sonu: Sa. 4, Sü. 5)

15 inci yıldönümümüz münasebetile

Jurnal dö Moskunun bir makalesi

(Yazısı 4 üncü de)

15 inci yıl hazırlığı

Şükrü Kaya radyoda söylev verecek

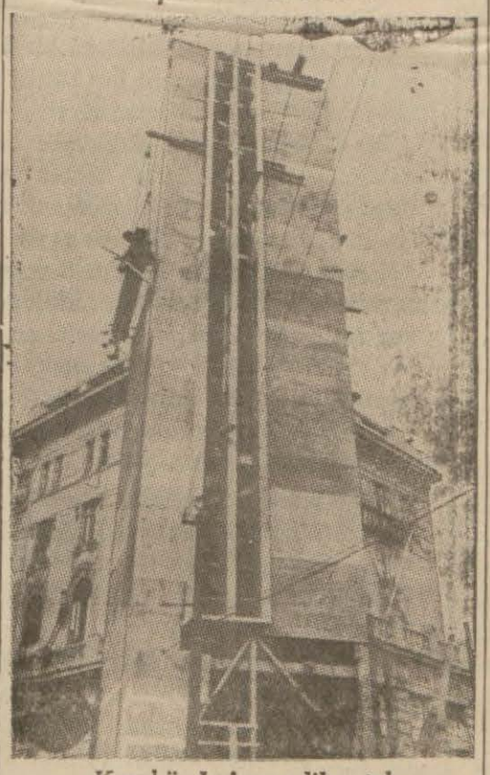

Karaköyde inşa edilen tak

(Yazısı 4 üncü de)

Okuyucularımızın düşünce ve duygularını sorduğumuz

Meraklı Bir Mevzu

Yeni kurulmuş aileler içinde

Kaynana Bir Tehlike Midir?

Kaynana Ne Mevkidedir Nasıl Olmalıdır?

YAZAN:

HİKMET MÜNİR

6 ncı sayfada okuyunuz..

Güneş klübü

Futbol, güreş, denizcilik şubelerini lâğvetti

Dün müşterek bir içtima akdeden Güneş klübü idare heyeti ile haysiyet divanı, esas nizamnamenin verdiği salâhiyete istinaden (futbol, güreş, Denizcilik, atletizm) şubelerini lâğvetmiştir.

Güneş klübü badema faaliyetini içtimaî sahadan maada tenis, golf, atıcılık, atıcılık, kara ve deniz avcılığı dağcılık gibi daha ziyade sıhhat ve beden terbiyesini istihdaf eden müsabakalara inhisar ettirecektir.

Cumartesi ilâvemiz

Renkli güzel bir kapak içinde

Cumhuriyetin onbeşinci yıl dönümüne tahsis edilmiştir

Diğer renkli resimlerle beraber

24 SAYFA

Günlerin peşinden:

Kadınlar için meslek

Lise tahsilini bitirip de üniversiteye giren kız talebe en ziyade hukuk fakültesine kaydediliyorlarmış. Gittikçe artan bu miktar bu sene erkek talebenin üçte biri derecesini bulmuş. Zahiren bakılırsa yüksek tahsili takip eden bayanların hukuka değil, iktısada merak etmeleri lâzım. Zira hatıra şu düşünce geliyor ki, üniversite tahsiline devam eden kadınlar bir gün evlenmek isterlerse iktısat ilmî sayesinde aile idaresinde daha ziyade mücehhez olurlar; evlenmiyerek müstakil bir hayat geçirecekler ise para kazanmanın türlü yollarını bulurlar.

Her halde üniversiteli bayanların iktısat yerine hukuku tercih etmelerinde bir sebep olacaktır: Acaba tahsil hayatını bitirdikten sonra hayatlarını kazanmak için bayanlara en ziyade müsait görünen meslek avukatlık, hâkimlik geldiği için mi hukuk mesleğini ihtiyar ediyorlar? Yoksa şimdiye kadar kadınlara verilen hakları kâfi bulmayorlar da erkeklere karşı mücadeleye mi hazırlanıyorlar?

HASAN KUMÇAYI

Türk Tarih Kurumu tarafından neşredilen Belleten'in ikinci cilt 11 Kânunusani - Nisan 938 sayısı Muzaffer Göker, Öjen Pittar, Köprülüzade Fuat, İsmail Hakkı Uzunçarşılının tarihî makale ve araştırmaları ile intişar etmiştir. Bayan Afetin Belleten'de münteşir "Türk - Osmanlı tarihinin karakteristik noktalarına bir bakış" isimli değerli makalelerini aynen alıyoruz:

Türk Osmanlı tarihinin karakteristik noktalarına bir bakış

Yazan : **Profesör Bayan Afet**

En büyük Türk,

Bayanlar, Baylar,

Tarih hâdiseleri aynen tekerrür etmez. Çünkü zaman ve mekân kültür üzerindeki faaliyeti ile her cemiyetin tekâmülüne tâbidir. Bir milleti anlamak için onun tarihinin derinliklerine nüfuz etmek ve muhtelif devirlerdeki gidişini takip etmek lüzumu karşısında kalmır. Türk milletinin tarihi en çok bilinmeğe lâyık olan kısmlardan biridir. Bu tarih o kadar derin ve cihan kültür bağlarile perçinlidir ki, onun içinde Türk cevherlerini bulmak, onları anlamak ayrıca insanlık için bir derstir. Bu geniş ve derin tarih içinde yalnız parlak ve iyi şeyleri görmekle kalamayız, onun hataları da yeni nesilleri müteyakkız tutacak vasıtalardan biridir.

Ben biraz da bu mevzuumla, bu noktaları araştırmak için söz almış bulunuyorum. Tarihten alacağım başlangıç çok eski değildir. Yakın tarihimizin bize verdiği ilhamlar çerçevesi içinde kalmak istiyorum.

Yıl 1299, tarihte bir devir başlangıcının menşeidir.

Hayatlarının sonunu yaşıyan iki imparatorluk enkazı üzerinde yepyeni ve ufacık devletin kökü Anadolu yaylâları içinde Söğüt mıntakasıdır. Bizans artık büyük sarsıntılara tahammülü kalmamış, çöküntülerinin altında eziliyor. Selçuk imparatorluğu kudretten düşmüş, parçalanmak mukadderatı karşısında boyun eğiyor.

Anadoluda kurulan bir çok beylikler içinde Osmanlı Beyliği çok mütevazi yerini aldıktan sonra büyümek ve kuvvetlenebilmek istidadını en çok gösteriyor. 13 üncü asrın sonunda iki imparatorluk harabesi üzerinde mamureler kuran bir mevcudiyet oluyor. Bu devletin kuruluşu, zamanı içinde en ileri teşkilâtın yapılma teşebbüsü, ve bundaki muvaffakıyetle tamam olur.

13 üncü asır Anadolu tarihinin en hararetli devirlerindendir. Bundan tam yedi yüz yıl önce 1237 tarihi Selçuk hükümdarı Büyük Alâeddinin ölümünü kaydederken, bu devletin mukadderatının ters çevrilişine de bir başlangıç olur. Selçuk adı ve hanedanı siyasî mevcudiyet olarak 1300 e kadar yaşıyacaktır, fakat şarktan gelen yeni istilânın, İlhanlıların zebunu olarak.

Her şeyden evvel şunu kaydetmek isterim ki, Anadolu bir çoklarının zannettiği gibi, 11 inci asırdan itibaren Türkleşmeğe başlamış değildir. Anadolu ayni etnik mevcudiyetine yeni elemanlarını, ayni kökten kopan dal galarla 11 inci asırda tazelemiştir. 1071 tarihi islâm olan Türklerin Anadolu kardeşlerine kavuşmalarını gösterir.

İşte Osmanlı Devleti bu ezelî Türk yurdunda kökünü salmakla bahtiyardır.

Bu devletin, üzerinde siyaseten yayılacağı yerlerde de bu etnik zemin hazırdır.

Coğrafî durumu Osmanlı Beyliğine büyümek fırsatını veriyor. Avrupaya adım atış, orada ilerlemek için bir başlangıçtır. Çünkü bu ilerliyen askerî ve siyasî kuvvet yine orada kendi ırkdaşlarına tesadüf etmiş ve beraberce yeni binaya malzeme vermişlerdir.

Bir devlet kurulurken onun temelleri ne kadar sağlam atılırsa, ömrü o kadar uzun olur. Bu temeller, yalnız siyasî varlıkta değil, o varlığı da tutacak olan fikir ve ekonomi hayatının tanzimi ile mümkün olur. İşte onun içindir ki, biz tarihin yalnız siyasî cephesinde kalmıyoruz. Cemiyet hayatının her türlü safhalardaki gidişi, bizim eski ve yeni tarihimizin etüt zeminini teşkil ediyor. Osmanlı İmparatorluğu tarihteki bütün imparatorluklar gibi büyüme, yükselme devirleri ve onları takip eden bir inhitat devrini yaşar.

Fakat tarihin bu umumî kanunu Osmanlı İmparatorluğu için kendine ve zamanına has olan hususiyetlerile faaliyetini göstermiştir. Osmanlı İmparatorluğu tarihi dört devre taksim edilebilir:

1 — İmparatorluğun kurulması 1299 . 1453.

2 — Büyük fütuhat, İmparatorluğun genişlemesi 1543 . 1579.

3 — Tevakkuf ve ricat 1579 - 1792.

4 — İnhitat 1792 - 1919.

İkinci Mehmet, Fatih unvanını İstanbula sahip olmakla alırken, o Bizans İmparatorluğunun da varisi olmuştu. Haleflerinden Yavuz Selim Mısırın fatihi oldu (1517) ve ecdadının İmparatorluk mirasına Halife lâkabını taktı. Bu hâdise Osmanlı imparatorluğunu teokratik bir devlet yaptı ve siyasî devlet şefleri din kitabının değişmez metinlerile nazarî olarak bağlı kalmağa mecbur oldular.

Osmanlı devleti iki imparatorluğun mirasına konarken, onların parçalanmasından doğan beyliklerin de dağılmış idaresi üzerinde evvelâ askerî zaferler temin ederek, 16 ıncı asırda en büyük imparatorluk arazisi üzerinde yerleşti. İdare sistemi, Avrupanın feodalite hayatı yaşıyan siyasî mevcudiyetlerine, yeni bir örnek verecek tarzda ortaya çıkmıştı. "Merkeziyetçi bir monarşi,, tipi gösteren bu teşkilât, 14 üncü asır sonlarında çok iyi işliyen ve zamanın ihtiyacına tekabül eder bir halde idi; 15 - 16 ıncı asırlarda ise devletin siyasî inkişafile beraber yürümüş, genişlemiş, kuvvetlenmiş ve yeni zamanların mühim karakterlerinden biri olmuştur. Bu devlet tipinin, Avrupa kavimleri, Osmanlılarda ilk örneğini bulmuşlardır.

15 inci asrın ilk yarısında Anadolu ve Rumelinde seyahat etmiş olan garp seyyahları, Osmanlı İmparatorluğundaki idarenin intizamına, ticarî ve askerî yollardaki kervansaraylar teşkilâtına, ordunun kuvvetine, memleketin refah ve asayişine hayret ve takdirlerini yazmışlardır.

15, 16 ıncı asırlarda Osmanlı İmparatorluğunun şarkta ve garpta üstünlüğü ve dünyanın en büyük askerî ve siyasî kudreti haline gelmesi, teşkilâtının intizamında ve iyi işliyen bir devlet makinesi ile verimli bir kültür faaliyetinde aramak lâzımdır.

İdarî, askerî, malî, ekonomik işler kanunlar ve nizamlarla tesbit edilmiştir. Devlet otoritesini şahsında toplayan hükümdar, mutlak ve gayri mesut olmakla beraber, hükûmet teşkilâtı merkezde, vilâyetlerde en ufak tefer ruatma kadar kurulmuş, vazifeler, salâhiyetler ve mesuliyetler taksim edilmiştir. Vergi sistemlerinin icaba en uygun tarzda tanzim edilmiş olduğu arşiv vesikalarında görülmektedir.

Merkezdeki idare bütün imparatorluk dahilinde en küçük köylere kadar varidat membalarını bilmekte ve onların sarfedilecekleri yerleri nizamla. rile tesbit etmektedir.

İçtimaî muavenet Türk milletinin en güzel karakterlerinden birini tebarüz ettirir. Osmanlı devrinde dahi bu halin hususiyetleri hususî vakıflara ait arşivdeki istatistiklerde görülmektedir.

Ordunun ve donanmanın kuruluşu ve işlemesi muayyen kaidelere göre teşkilâtlanmıştı. Harp vesaiti ve tekniği, şark ve garbın bütün devletlerine faikti.

1590 - 1616 yılları arasında Venedikliler gemilerinin bir kısmını Türkiye tersanelerinde yaptırdıklarını kaydedersem, Türk-Osmanlı denizcilik tekniğinin şöhretine bir misal vermiş olurum. Bütün bunların kökünü teşkil eden fikir hayatı, Osmanlı devletinin kuruluş ve yükseliş devirlerinde en verimli bir mevkidedir. Maarif inkişafı zamanın ihtiyaçlarına uygun görünüyordu. 16 ıncı asırda imparatorluk topraklarında gezmiş olan bir Fransız seyyahı, her köyde mektebe tesadüf etmiş ve iptidaî maarifin Türkler arasında garp memleketlerile mukayese edilmiyecek derecede yayılmış olmasını büyük bir hayretle karşılamıştı.

Bizim arşivimiz dahi bu asra ait istatistiklerde İmparatorluktaki ilim müesseselerinin yayılışını gösteren sarih ve mühim rakamlar verir. Ancak, o asırda bütün İslâm âlemi hayatında büyük bir gerileme hareketi, bu Osmanlı medrese teşkilâtında da kendini göstermiş ve çerçeveyi aşacak kudretlerin yetişmesine engeller çıkmıştır.

Türk edebiyatı, İslâm zihniyetine uyarken, yine kendi aslî karakterlerinden mülhem olmuştur. O tarihinden ve askerlik menkıbelerinden bahseder. Türkün ilim ve sanati, idare etmek kudretinde de tecelli eder. Ve onu terennüm etmekle bahtiyardır. Coğrafya ilmi Pirî Reisin şahsında ve eserlerinde 16 ıncı asır ilim âlemine yeni bilgiler kazandırmıştır.

Koca Sinan, İmparatorluğun haşmetini asırlar içinde yaşatmak için dünyanın en büyük mimarlık kudretini yer yüzünde yükselterek perçinler. Güzel sanatların ilerlemiye ve Avrupa eserlerile kıyasta bizi bu asırlarda geri bırakan kısımları da vardır. Resim ve heykeltraşlık, din taassubunun menettiği bu sanatlar, Türk dehalarına maalesef kapalı kalmıştır. Vakıâ bir çok hattat, müzehhip ve nakkaşların ince ince eserleri sanat âleminin yüksek değerleri arasındadır. Fakat bu asırda Avrupanın rönesans hareketine uymamak Türk milletine çok şey kaybettirmiştir.

Ekonomi teşkilâtı 16 ıncı asra kadar Osmanlı imparatorluğunu yükselten bir mevcudiyet olmuştur. Bu hususta Osmanlı devleti Ortazaman garp devletlerinden büsbütün farklıdır. Onun ekonomi hayatında devletin yüksek elile tanzimi vardır. Ziraat devletin iç ve dış ihtiyaçlarına göre merkezden idare edilen bir haldedir. Her yerde hangi iskelelerde ne gibi ve ne miktar hububat, et, meyva, mahrukat, yağ vesaire gibi maddeler geleceği onların nakliye, tahmil ve tahliye masrafları ne fiyatla satılacağı muayyendi. İç piyasadaki ihtiyaç bu suretle temin edildikten sonra ihracata da müsaade edilecek şeylerin miktarı ve fiyatı tesbit edilirdi.

Emniyet ve asayişe verilen ehemmiyet, köylü sınıfının çalışmalarının verimini arttırmak bakımından çok faydalı idi. Sanayi hayatı teşkilâtlanmış bir haldedir. Her sanat erbabı, hususî teşkilâtında yer alır ve Devletin bunlar için kurduğu nizamlara uygun hareket etmeğe mecbur kalırdı.

Bazı büyük merkezlerde muayyen sanatların âdeta temerküz ettiği görülür. Harp sanayii büyük bir inkişaf göstermiştir. Lüks sanayii Avrupa modasında yer alacak kadar kuvvetlidir. Meselâ Edirnenin deri işleri gibi.

Osmanlı İmparatorluğunda iç ve dış ticareti devletin hakimiyeti ve nizamı içindedir, 16 ıncı asırda Avrupa i.

(Devamı 8 incide)

Görünen Okunan Söylenen

Onbeşinci Yıl Kitabı

Bir mermer levha üzerinde altı ok ve, önde Büyük Şef'in enerjik hatlı o güzel başı; altında XV rakamı... Cümhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterliğinin bugünlerde neşrettiği, "On beş yılın kitabı", işte, bu mânalı kapak içinde 611 büyük sayfadan mürekkep azametli bir eserdir. Dündenberi elimde bulunan bu eserin —okumak ve tekrar okumak vâdiyle— başındaki ithafı, Atatürkün onuncu yıl nutkunu ve on beş yılın kronolojisini hatmettikten sonra, muhteviyatını öğrenmek üzere, diğer sayfalarını dikkat ve ihtimamla çevirdim. Bir günde, bu 611 sayfayı, bir roman okurcasına dahi, okumak imkânsızdır. On beş gün, bilmem, yeter mi? Cümhuriyetin bir nevi tarihi, yahut o tarihin malzemesi olan bütün o malûmatı, hâdiselerin izahını, mukayeseli cetvelleri kelime kelime, satır satır, bahis bahis tetkik etmeli, grafikler ve hartalar üzerinde itina ile durmalıdır ki eserin mükemmelliği hakkında sarih bir fikir edinilebilsin. Esasen böyle bir kitap her münevverin kütüphanesinde en göze görünür yere konulup Büyük Millet Meclisi, Parti, Halkevleri, ve bütün teşkilâtiyle Vekâletler, millî bankalar ve müesseselere, yani milletin ve devletin on beş yıllık hayat ve faaliyetinin inkişafında müessir olmuş olan geniş ve karışık mekanizmaya dair esaslı malûmat almak istendikçe müracaat olunacak bir mecelle gibi daima okunacaktır: On beşinci yıl kitabı bir ana kitaptır.

— Cümhuriyet on beş yılda ne yaptı?

Bu suali, dudak bükerek, soranlar bulunabilir. Bu gibilere on beşinci yıl kitabını okumalarını tavsiye ederim. On beş yılda cumhuriyet, her şeyile, bir vatan kurmuştur.

Bir ecnebi dostum: "Memleketinizi yabancı gözü ile görmeliydiniz!,, diyordu. Onun bu sözlerinde en derin gıptayı okudum. Bu yabancı, yirminci asrın son terakkilerini idrak etmiş bir memleketin çocuğu idi: "Siz, garp cemiyetinin ne kadar kötülükleri varsa hepsini bilerek bertaraf ettikten sonra medeniyetimizin iyi taraflarını almak zekâsını gösterdiniz,, diyordu. Şayet bugün bu memlekette memnun olmıyanlar varsa bunlar ancak sathî ve dar görüşlüler, veya eski rejimlere mensup oldukları için cumhuriyetten zarar gör.

(Devamı 3 üncüde)

Casus Lavrens

Arkadaşı Balkanlarda Konferans Veriyor

Londradaki (İngiliz Nasımlar Birliği) namına Yugoslavya, Bulgaristan ve Romanyada casus Lavrensin hayat ve maceraları hakkında konferanslar vermeğe memur edilen Sir Robert Stores Romanyada bulunuyor.

Londradan doğruca Zağrebe, oradan Belgrat ve Sofyaya uğrayıp konferanslar verdikten sonra şimdi Bükreşte olan Stores, eski bir generaldir. Yakın Şark ve Mısırda uzun seneler vazife gören Stores çok mükemmel arapça öğrenmiş ve 1909 senesinde Lord Kipenmerin maiyetinde çalışmıştır. Yugoslav gazetelerinin verdiği malûmata göre, casus Lavrensi Kral Hüseyine vaktile tanıtan ve şarkta yaşayan bütün milletlerin haleti ruhiyelerini çok iyi bilen Stores umumî harpte Arapları ihtilâle teşvik edenlerin başında rol almıştır.

Lavrensle olan samimî dostluğu sayesinde, casusun bütün maceralarını yakından görüp öğrenmiştir. Kudüste İngilterenin en yüksek bir memuru olarak 1917 den 1926 senesine kadar bulunmuştur. Belgrattaki Vreme gazetesi bu adamla görüştüklerini yazarken Lavrens hakkında söylediği şu sözleri kaydediyor:

"1918 senesinde bir Bedevî kıyafetiyle Kudüsteki makamıma gelen bir ziyaretçiyi kabul ettim. Kim olduğunu tanımadan arapça uzun uzadıya görüştüm. Sonradan hayretle öğrendim, ki bu, arkadaşım Lavrenstir. O, esrarengiz bir (kahraman) dı. Yanınızda otururken ne zaman çıkıp uzaklaştığının farkında olamazdınız. Bugün Kudüste, yarın Mısırda idi ve kendisini tanıtmamakta fevkalâde mahirdi. Onun ölüsünü ve konulduğu mezarı da biliyorum. Habeşistanda göründüğü ve yahut başka yerlerde işler karıştırmakta olduğuna dair söylenen efsaneler doğru değildir."

Sofyada çıkan (Zora) gazetesi de Stores hakkında şu malûmatı veriyor:

"O, Kral Hüseyinin yanına sık sık giderdi. Bu gidişlerinden birinde Lavrensi Kral Hüseyine tanıtmıştır. Arap ihtilâli bundan sonra başlamıştır. Onun dostları arasında Hicaz Kralı Hüseyin, Siyonistler lideri Vaytsman, Osmanlı Sadrâzamı Kâmil paşa vardır .Kudüste umumî vali bulunduğu seneler zarfında Hıristiyan, Müslüman, Arap, Yahudi ve bütün halkı yekdiğerine sevdirerek idare etmiştir, 1926 senesinde Kıbrısa, oradan da Afrikaya tayin olunmuştur.

Bulgar gazetecilerine beyanatta bulunan Stores, küçük, fakat kalın bir kitap göstermiştir. Bu kitap, Lavrensin en çok sevdiği bir kitapmış. Hayatının son günlerinde casus bu kitabı daima yanında bulundurmuş. Sekiz lisandan alınmış eserleri bir araya toplayan bu antoloji, ingilizce, fransızca, almanca, İtalyanca, rusça, Arapça, lâtince ve yunanca şiirlerle doldurulmuştur. İngiliz muharrirlerinden Moris Bering'in tertip ettiği bu kıymetli eserde sekiz lisan üzerine yazılmış en müstesna şiirler toplanmıştır.

1934 senesinde motosikletle seyahate çıkacağından biraz önce casus bu kitabı okumuş ve motosiklet kazası olunca da ölmüştür.

Lavrens tam 44 yaşında ölmüş ve bu kitabı, en yakın dostu Storese vasiyet etmiştir."

Bulgar gazetecilerine beyanat verirken Filistindeki ihtilâle ve Arap-

Yazısız Hikâye :

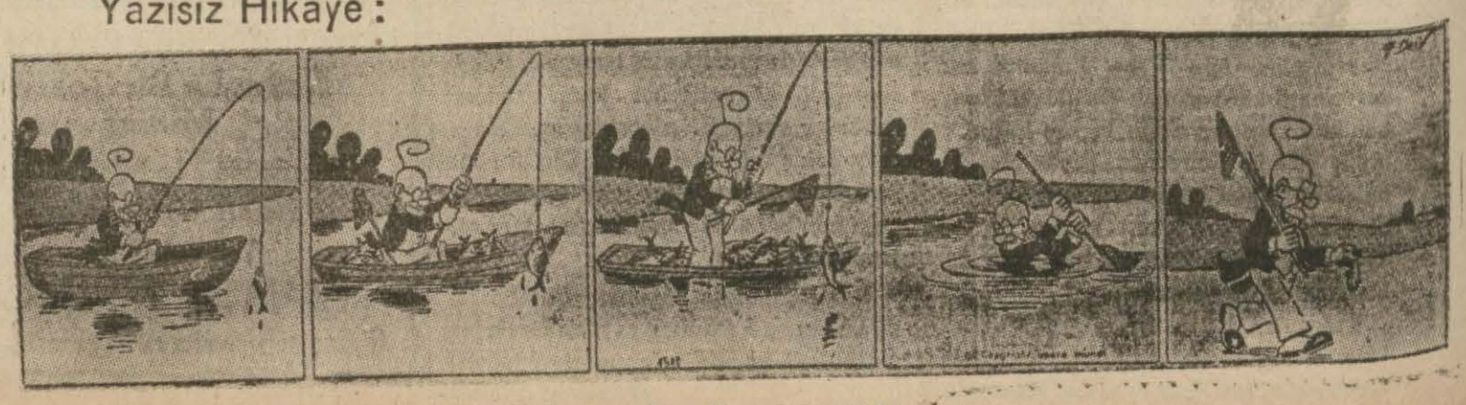

Az tamah, çok zarar getirir...

ŞEHİR İÇİNDE

Görüp Düşündükçe

Ağrıyan bir yerimiz!

Tıklım tıklım dolu bir tramvay... Önümdeki iki kişilik kanapede elbiselerini inletecek kadar biribirine girmiş, bir kadınla bir erkek var. Belli, ki sevişiyorlar. Kadının arada sırada arkadaşına bakarken kirpiklerinin ipek yelpazesile alevlenen gözleri, bana bu inanışı veriyor. Adeta kendilerinde değiller... Bazan sözlerinin arasına yalnız kendilerinin anlıyabilecekleri yarım bir cümle karışıyor... Bunun düne, yahut daha yakın bir zamana ait cici bir ima olduğunu, ancak kadının yüzündeki mana değiştikten sonra anlıyorum.

Bir aralık, içlerindeki tatlı dünyadan dış âlemine çıkarak, sinemadan bahsetmeğe başladılar. Galiba, ilânların sıralandığı bir duvarın önünden geçiyorduk, ve yine galiba onlarla bu söz değişmesi arasında derin bir yakınlık vardı.

Dönüp ben de baktım:

Napolyon kılığına girmiş bir aktör, donuk, aptal gözlerle bakıyordu. Napolyonun muazzam projeler, ağır savaş plânlarile yüklü o meşhur çıkıntılı alnı namına, bu adamda sade dağınık bir kâkül, bir tutam saç, yenirini şaşırmış bir küçük kuyruk görülüyordu. Duruşunda da o büyük adamın mana dolu hali yoktu.

Genç kadın:

— Onu bu halde görünce, öyle üzüldüm, öyle üzüldüm ki sorma.. diyordu. Hiç o adam değil... Gözleri bile değişmiş. O dokunaklı güzelliğin böyle ansızın biçare bir hale gelişi ne fena... Gönlümü inkisarlarla doldurdu.

O söylerken, dikkat ettim, arkadaşının kulakları kızarıyor, şakaklarında sıkılan çenelerinin nabızları atıyordu.

Bir durakta indiler.

Ben, kendi kendime kalınca şöyle düşündüm:

— Çocuklar için ayrı bir duygu âlemi kabul edilebilir. Bu âlemin içinde kertenkeleler, ejderha, parmak çocukları, dahiler ülkesi şeklinde görülebilir. O yaşta bir sinema kandiline (yıldız) güneş gibi tapanlar çıkarsa şaşılmaz.

Fakat koskoca bir kadın, hem de yanında sevgilisi bulunan bir kadın, Tarzana, yok bilmem hangi perde aktörüne gönlünde nasıl yer ayırabilir? Benim bildiğime göre gönül bir taht-tır ve bir tek sultanı olur. Galiba bazı insanların kalpleri, sinema salonları, kışla meydanları, yahut her küçük bölmesinden ayrı "hu! hu!„ lar gelen güvercin kutlukları gibi bir şey.... Kazara biri çıktı mı, hemen oraya harflerinden gizli davetler sızan bir "boştur!„ levhası asılıyor. Bari boş şeyin, boşalmış şeyin insana ne soğuk ürpermeler verdiğini bilseler!... Bunu olsun öğrenseler!...

Kabakulak

HAMİŞ: Yoksa, aktörlere gönül veren kadınlar, onların şahıslarındaki tenevvüden, çeşni değişikliğinden mi medet umuyorlar, sonsuz susuzluklarını gidermeğe çalışıyorlar. Sinema iptilâsında böyle ruhî bir davanın da yeri var mı?...

H. S.

Beygirler Ürkünce...

Kasımpaşada Börekçi Bayram sokağında oturan arabacı Ömer Canakıymaz 3276 numaralı ve çift beygirli arabasiyle dün Karaköyden geçerken hayvanlar birdenbire ürkmüş, alabildiklerine koşarak eski gümrük sokağında Alekonun köseleci dükkânının camekânına çarpmışlardır. Camekân ve atlardan birinin ayağı kırılmıştır.

Yeni Ticaret Anlaşmasından Sonra

İtalya mal almaya hazırlanıyor

İtalyadan şehrimizdeki alâkadar ihracat tacirlerine gelen haberlere göre, İtalya bu yıl memleketimizden mühim miktarda pamuk, yapağı ve tiftik almağa karar vermiştir.

Bu hususta bir kısım tanınmış firmalardan da talepler vaki olduğundan alâkadar ihracat tacirleri icap eden hazırlıklara başlamışlardır. Bu arada Sümerbank, Bursa Merinoz fabrikaları da ayni maksatla faaliyete geçerek icap eden nümuneleri hazırlamaktadırlar. Bu nümuneler alâkadar yabancı tacirlerin eline gider gitmez derhal sevkiyata başlanacaktır.

Pamuk mahsulümüz bu sene bol olduğundan İtalyadan başka yapılacak taleplere de cevap vermek imkânı olacaktır.

Tüccarların elinde de ayrıca külliyetli miktarda tiftik ve yapağı bulunduğundan isteklere tamamile cevap vermek kabil olacaktır

Halen memleketimizin muhtelif yerlerinde 50 bin balyaya yaklaşacak derecede kabarık bir tiftik stoku mevcuttur.

Pazarlıksız satış

Her Gün 25 - 30 Esnaf Cezalandırılıyor

Pazarlıksız satış kanununun ne şekilde tatbik edildiği belediye ve zabıta memurları tarafından sıkı bir surette kontrol edilmektedir.

Kanunun tatbikine başlanalı yirmi altı gün olmasına rağmen bazı esnafın hâlâ kanundan bihaber gibi görünerek halkı aldatmak istedikleri yapılan teftişlerden anlaşılmaktadır.

Her gün 25 - 30 kadar ceza zaptı tutulup belediyeye gönderilmektedir. Bu ceza zabıtları daimi encümene sevkedilip 20 şer lira para cezası tarholunmaktadır. Cezalar kabili itiraz olmadığından hemen tahsil edilmektedir.

Tuhafiyeciler, kunduracılar, şapka ve elbise satanların yanlış etiket koydukları, pazarlık ettikleri, yahut hiç etiket koymadıkları tesbit olunmuştur. Kanuna tam olarak riayet edenler ise bakkallardır.

Esnaf Cemiyetleri 937 Bütçeleri

939 senesi bütçelerini hazırlamak üzere bütün esnaf cemiyetleri faaliyete geçmişlerdir. Bunun için senelik hesap hulâsaları tetkik olunmağa başlanmıştır.

Aldığımız malûmata göre cemiyetler bu sene, açılalı iki ay olduğu halde çok iyi bir randıman vermekte bulunan esnaf hastanesine tahsis edilmek üzere bütçelerinde mühim miktarda bir yer vereceklerdir.

Geçen yıl 101.550 bin lirayı bulan bütün cemiyetlerin bütçe yekûnunun bu sene 115 bine kadar çıkacağı umulmaktadır.

Ahmet Kara Avrupadan Döndü

Bir müddettenberi Avrupanın muhtelif yerlerinde tetkiklerde bulunan İstanbul ticaret ve sanayi odası birinci reis vekili B. Ahmet Kara şehrimize dönmüştür.

B. Ahmet Kara Avrupada kaldığı müddetçe yaptığı tetkikler hakkında çok esaslı bir rapor hazırlıyarak İktisat Vekâletine gönderecek, ayrıca oda meclisinde izahat verecektir.

At, Kısrak, Katır; Genel İthalât Rejimine Dahil

Genel ithalât rejimi kararnamesine bağlı elli sayılı listede yazılı mallar arasına, at, kısrak ve katırın da ilâve edilmesi tekarrür etmiş, bu hususta Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinden Bütün Gümrük dairelerine tebligât yapılmıştır.

Dünkü kazanın muhakemesi bitti

Şoför Suçlu Görüldü

Evvelki akşam saat 20 sıralarında Tahtakale civarından geçen kamyon şoförü İsmail karşısına çıkan arabacı Cavitten yol istemiş, arabacı da kenara çekilerek yol vermiş, ancak, zaten yerde bulunan ve arabanın sol tarafında yürüyerek dizginleri o şekilde idare eden Cavit yol vermiş; fakat arabaya binmediği için yanından geçen kamyon ile arabanın arasında sıkışarak beyni patlamak suretiyle ölmüştü.

Yakalanan kamyon şoförü İsmail dün, cürmü meşhut kanununa göre tahkikatı bitirilerek adliyeye sevkedilmiş, dördüncü asliye ceza mahkemesinde de muhakeme olunmuştur.

Suçlu şoför:

— Kabahat ölen arabacıdadır. Bana yol verdiği halde çekilmedi; ben hareket edince atların hafif yana kırmaları üzerine sıkışarak öldü, demiş, beraetini istemiştir.

Dinlenen birçok şahitlerden sonra mahkeme, şoförün suçunu sabit görerek kendisini sekiz ay hapse, 20 lira para cezasına mahkûm etmiştir. İsmail kararın tefhiminden sonra tevkif edilmiş, cezasını çekmek üzere tevkifhaneye yollanmıştır.

Borcunu İnkâr Eden Mahkûm Oldu

Emine adında bir kadına olan borcunu inkâr ederek yemin eden Süleymaniyede bakkal Niyazi, birinci asliye ceza mahkemesi karariyle 6 ay hapse mahkûm edilmiştir.

Yük Altında Kalan Arabacı Öldü

Evvelki gün Çatalcadan çift beygirli arabasına yüklediği 18 balya ile İstanbula gelirken yolda atların azmasiyle devrilen yüklerin altında kalıp ağır surette yaralanan Halil İbrahim dün sabah kaldırıldığı Cerrahpaşa hastahanesinde ölmüştür.

Ceset, adliye doktoru Salih Haşim tarafından muayene edilmiş ve defnine ruhsat verilmiştir.

Demir çalan adam — Çağaloğlunda Yedigün matbaası tarafından yaptırılmakta olan inşaattan demir çalan ve kaçarken Hobyar bekçisi Ahmet tarafından yakalanan hırsız Burhanettin dördüncü asliye ceza mahkemesi tarafından 2 ay 10 gn hapse mahkûm edilmiştir.

Madam Atina

Tahliye Talebini Müddeiumumilik Reddetti

Randevuculuk, altın kaçakçılığı ve kadın ticareti yapmak suçlarından yakalanan Madam Atina birkaç gün evvel suç ortağı Katina ile birlikte sorgusu sonunda tevkif edilmişti.

Dün, Madam Atinanın vekâletini deruhte eden avukat Sadi Rıza, hâdisenin tahkikatını idare eden dördüncü sorgu hâkimliğine, istida ile müracaat ederek, müekkili randevucunun kefalete rapten tahliyesini istemiştir.

Dördüncü sorgu hâkimliği bu isteği reddetmiştir.

Diğer taraftan Madam Atinanın faaliyeti etrafından müddeiumumilik ,zabıta ve gümrük muhafaza teşkilâtları tarafından yapılan tahkikat gittikçe ilerlemektedir.

Hususî Muhasebe Kayıtları

Dahiliye Vekâleti hususî muhasebelerin malî kayıtlarının tanzim şeklinin organize edilmesini kararlaştırmış, bu maksatla bir komisyon seçilmiştir. Bu komisyonda vilâyetlerin belediyesinden de bir mümessil bulunacaktır.

Ticaret Bankası Umum Müdürü Geliyor

Türkiye Ticaret Bankası Umum Müdürü B. Sait Başağın bugünlerde şehrimize gelmesi beklenmektedir. B. Sait Başak bankanın muhtelif şubelerinde tetkilerde bulunacak, vaki olan bazı şikâyetler sahiplerini dinliyecektir.

İstanbul - Londra asfalt yolu

Her Memleket Kendine Düşen Yolu Yaptırıyor

Nafıa Vekâleti denizden vapurla, karadan trenle girenlere karşı çok çirkin bir manzara arzeden şehrimizin Yenikapı ile Kumkapı arasındaki teneke evleri, Balıklı hastahanesi civarındaki ahşap kulübeleri yıkmaya karar vermiş, bu hususta icap eden faaliyete geçmiştir.

Bundan başka şehre giden yolların da en kısa bir zamanda kış basmadan ikmal edilmesi için alâkadarlara icap eden talimat verilmiştir. Ayrıca Londra - İstanbul asfalt yolunun da kısa bir zamanda ikmal edilmesi için her memleket kendine düşen yolu yapmak için büyük bir faaliyet serfetmektedir.

İstanbul - Londra asfalt yolu Florya plâjlarının ehemmiyetini bir hayli artıracaktır.

Ziraat Vekâleti

Dört Ziraî Tecrübe İstasyonu Kuruyor

Ziraat Vekâleti memleketin muhtelif yerlerinde olmak üzere yeniden 10 ziraat tecrübe istasyonu açmağa karar vermiştir. Bunun için bir müddettenberi muhtelif bölgelerde yapılmakta olan tetkikler ikmal edilmiş, bu hususdaki projeler hazırlanmıştır. Projelere nazaran bu istasyonlar ziraat mekteplerinin bütün hususiyetlerini ihtiva edecek, her türlü teçhizat ve tesisatı da bulunacaktır. Bunun için icap ettiği takdirde Avrupanın muhtelif yerlerinden traktörler getirilecektir.

Ziraat tecrübe istasyonlarında mütehassıs ziraatçı yetiştirilmek istenildiğinden, bunun için Almanyadan vesaireden mütehassıs ziraatçı profesörler celbolunacaktır.

Bu hususta hazırlanmış olan projeler İkinciteşrinde toplanacak olan ziraat kongresinde tetkik edilecektir.

Kış Münasebetiyle Belediyenin Tamimi

Vali ve belediye reisi Bay Muhittin Üstündağ tarafından bütün vilâyet ve belediye teşkilâtına mühim bir tamim gönderilmiştir.

Bunda kışın yaklaşmakta olduğu cihetle resmî dairelerin yangından korunması hakkında 933 senesinde icra vekilleri tarafından neşredilmiş olan talimatname hükümlerinin tamamen tatbiki istenmektedir.

Bundan başka elektrik tesisatının yeni baştan kontrol edilmesi, gece bekçilerinin kontrol saatleri yoksa bunların tamamlandırılması da bildirilmektedir.

Yeni Hâlde Tetkikat

Vali ve belediye reisi Bay Muhittin Üstündağ ile muavin Bay Ekrem Sevencan ve iktısat işleri müdürü Bay Asım Süreyya Kerestecilerde halin yanında ilâve olarak inşa edilen binayı gezmişler, inşaatı kontrol etmişlerdir. Yeni bina iki aya kadar tamamlanacaktır.

Şehir Meclisi

Yeni Şehir meclisi önümüzdeki salı günü saat on dörtte içtima edecektir. Yeni intihap edilen azaların seçim mazbataları gönderilmektedir.

Mektebe Gidip Talebeyi Dövdü

İçerenköyünde kahveci 48 yaşında Salih dün 16 ncı ilkmektebe gitmiş, kendisine hakarette bulunmuş olan İmam Mustafanın 11 yaşındaki oğlu Hikmeti tutarak adamakıllı dövmüştür. Çocuğun şikâyeti üzerine kahveci Salih yakalanmıştır.

Sümerbankın Boru Fabrikası

Dahiliye Vekâletinden belediyeye gelen bir tamime göre, Sümer Bank tarafından Karabükte kurulan fabrikalarda demir boru da imal edileceği bildirilmekte, boru ihtiyaçlarının Bankaya yazılması istenmektedir.

İşaretler:

Bir çocuk muharriri

Yazan: **Sadri Ertem**

"Yüce ve çiçekleri„ Tevfik Tanyolacın çocuklar için yazdığı bir küçük kitaptır.

Çocuklar için yazılmış olan bu kitabın muhteviyatı beni daha ziyade dilin güzelliği, samimîliği ve sirayet hassası bakımından alâkalandırdı, çocuk için yazı yazmak, bizim dünyamıza gerçekten uzak bir pencereden bakan insana bir şeyler anlatmak cidden müşküldür. Fakat okuyan çocuklarda alâka uyandırdığına şahit olduğum bu yazılar bende tecessüse benzer hisler uyandırdı, "Yarımay„ mecmuasında hemen sık, sık Tagorvari nesirler yazan muharririn üstü sükûtla örtülmüş ve fakat derinden derine kaynıyan bir ruhu var. Sükûtu aksettiren sesinde filozof, deryadil ve hayata lâkayt görünmektedir. Fakat bu muharririn içindeki ince bir sızıyı, derinden gelen feryadı hissetmemek mümkün değildir.

Banal olmıyan bir hassasiyet çerçevesi içindeki bu ruh haleti çocuğunu kaybetmiş bir babanın ıztırabından kuvvet almaktadır. Tevfik Tanyolacın ölen yavrusu onda sadece ferdî bir ıztırap tesiri bırakmamış onda çocuk sevgisini hazin bir hassasiyetle canlandırmıştır.

Kaybolan çocuğunun yerini tutan çocuk sevgisi bu çocuk muharririnin diyebilirim ki en bellibaşlı hususiyetini teşkil etmektedir.

"Yüce ve çiçekleri„ ndeki ruh yakınlığı sanıyorum ki bu sevgiden, bu hassasiyetten ilhamını almaktadır.

Görünen Okunan Söylenen

(Baştarafı 2 incide)

müş olduklarını farzedenlerdir. Halbuki bu rejim, düşmanlarını bile affetmiştir. Realist ve vatanperver olanlar on beş cümhuriyet yılının tahakkuk ettirmiş olduklarını hatırladıkça ilerisi için daha çok kuvvet ve cesaret bulacaklardır. Onlara da on beşinci yıl kitabını sık sık okumalarını tavsiye ederim.

Başucu kitabımız **Nutuktur.** On beşinci yıl kitabı da onun altına yerleştirilmeli ve birincinin koymuş olduğu prensiplerin nasıl çelik bir azimle birer birer hakikat olmuş, tatbik sahasına nasıl konulmuş olduğu ikincide rakamları, tabloları ve hartalariyle gözle görünür ve elle tutulurcasına, mütalea olunmalıdır.

On beşinci yıl kitabının bir karii sıfatiyle kararım budur. Ve bütün Türk muharrirlerine düşen vazife ise onun ihtiva ettiği meseleleri teker teker kalrilerine izah etmek olmaktır. — N. Baydar "ULUS„

• • •

On beş yıllık Cümhuriyetin, memleketin terakki ve inkişafı sahalarında bu kadar senelik Osmanlı impartorluğuna tefevvukunu katiyetle gösteren bu eseri herkes gibi ben, benim gibi de herkes almak ve edinmek istiyor. Yalnız görmeği kâfi addedenler az olduğu için bu kıymetli eserin milyonlarca basılması lâzımdır. Altı yüz küsûr sahifelik büyük bir eserin bu kadar büyük bir miktarda basılması şüphesiz ki çoğa mal olacaktır. Ancak bugünkü rejimi meydana getirenlerin muazzam eserlerini takip eden ve onların işaret eyledikleri yüksek yolda yürüyenlerin ve yürüyecek olanların kendi rejimlerinin muvaffakıyetini gözle görmek istemeleri hakkındaki tabiî hakları karşısında "On beş yılın„ kitabını hiç olmazsa birkaç yüz bin basarak yurdun her tarafına dağıtsak!

KEF

15 inci yıldönümümüz münasebetile

Jurnal dö Moskunun bir makalesi

Moskova, 26 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor:

Jurnal de Mosku, Türkiye cumhuriyetinin on beşinci yıldönümü hakkında bir makale neşretmiş ve gazetenin güzel bir köşesine Cumhurbaşkanı Atatürkün portresini koymuştur.

Gazete, Cumhuriyet Türkiyesinin istiklâl için olan mücadelesinin tarihini hülâsa ettikten sonra diyor ki:

Sevr muahedesi Türkiyeyi parçalayor ve onu yarı müstemleke vaziyetine koyuyordu. Türkiye, yabancı müdahaleler yüzünden müşkül günler geçirdi. İngilizler tarafından teşci edilen Yunan kıtaatı "âsayiş ve nizamı temin için" Anadolunun içlerine kadar sokuldular. İstanbul itilâf orduları tarafından işgal edilmişti. Yunanlılar Ankaraya doğru yürüyor, Fransızlar Kilikyayı, İtalyanlar da Antalyayı işgal ediyorlardı. Hattâ İngiliz işgal müfrezeleri Karadenizdeki Samsuna kadar nüfuz etmişti. Türkiye yalnız bir tarafta, Sovyet cumhuriyetlerinden sempati ve dostane yardım buluyordu. Türkiye Büyük Millet Meclisi hükûmeti bu cumhuriyetlerle "Dostluk ve kardeşlik muahedesi" aktetmişti.

Gazete, Türkiye cumhuriyetinin 15 yıllık bilânçosunu yaptıktan sonra şöyle devam ediyor:

"On beş yıl içinde Türkiye cumhuriyeti birçok mühim ıslahat başardı. 1924 eski Osmanlı imparatorluğunun son ankazı olan halifeliği lâğvettikten sonra, yeni Türk hükûmeti dinî devletten tamamen ayırdı. Maamafi lâikleştirdi, hocaların imtiyazlarını kaldırdı. Kadın seçim hakkını kazandı ve amme hizmetlerine girdi. Kıyafetin Avrupalılaştırılması ve Arap harfleri yerine latin harflerinin ikamesi diğer birçok ıslahatla birlikte, Türkiyeyi sür'atle Avrupa medeniyetine bağladı, evvelce memlekette mevcut olmıyan birçok endüstri doğdu.

Türkiye cumhuriyeti bilhassa şimdiki beynelmilel vaziyet içinde yeniden millî istiklâlinin bir tehdidi karşısında bulunabilir. Faşist mütearrızlar, stratejik vaziyeti ve ham maddeleri itibariyle kendilerini celbeden Türkiye hakkında geniş tasavvurlar beslemekte ve onu kendilerinin harp gayelerine hizmet ettirmek istemektedirler. Şantajla, tehditle, her türlü politik kombinezonlarla ve "pasifik" iktısadî ve malî hulûl dedikleri vasıta ile, taarruzî devletler, bazı "demokratik" devletlerin müsamehalarından istifade ederek, Türkiyede kökleşmeye ve onu nüfuzları altına almaya çalışıyorlar. Bizzat Türkiyenin içinde dahi çalışan faşist ajanlar Türkiye hükûmetini pasifik devletlerden ve kollektif emniyet prensipinden uzaklaştırmaya çalışmaktadırlar. Bunların faaliyeti Türkiyenin millî istiklâlini baltalamaya ve Türk milleti tarafından çetin kurtuluş mücadelesi sonunda elde edilen neticelerin ilgasına matuftur. Türkiye on beşinci yıldönümünü çok karışık bir enternasyonal vaziyet içinde tesit ediyor.

Coğrafi ve politik mühim bir telâkî noktasında bulunan Türkiye cumhuriyeti, barışın tahkimine ve bir dünya kıtalinin tehdidi altında bulunan beşeriyetin müdafaasına tesirli bir surette hâdim olabilecektir.

Ankara telefonu

Yazı Bilmeyenler Hakkında

Ankara, 26 (Telefonla) — Yazı bilmiyenlerle imzalarını elle yazmağa muktedir olmıyanların veznelerden para alırken kullanacakları mahkûk mühür veya imzalarla parmak işaretlerinin nasıl muameleye tâbi tutulması lâzımgeleceği hakkında alâkadarlara tebligat yapılmıştır.

İktısat Vekâleti Teşkilâtı

Ankara, 26 (Telefonla) — İktısat Vekâleti teşkilâtına vereceği lüzumlu genişleme şekli hakkında alâkadar dairelerden malûmat istedi. Buna göre kanun projesi hazırlıyacaktır.

Hukuk Fakültesinde Bir Merasim

Ankara, 26 (Telefonla) — Hukuk fakültesinde profesör Süheyip Nizami bugün idare hukuku imtihanına başlamadan evvel bu kürsünün değerli profesörü Mustafa Şerefin yüksek hatırasını yâdetmiş, bir dakika ayakta durulmasını teklif etmiştir. İmtihana gözyaşlarile devam edilmiştir.

Trenlerde Seyyahat Edecek Zabıta Memurları

Ankara, 26 (Telefonla) — Sivil olarak hüviyet varakasına müsteniden demiryollarında seyahat eden zabıta memurlarından nakliyat resminin tahsili lüzumu alâkadarlara tebliğ edilmiştir.

Amerikaya giden

Doyçlant vapurunda yangın çıktı

Nevyork, 26 (A.A.) — 20 ilkteşrinde Bremerhaven'den Nevyorka müteveccihen hareket etmiş olup Ternöv'de kâin Milor burnunun 320 kilometre cenubu şarkisinde bulunmakta olan Döyçland vapurundan dün gece bir istimdat işareti alınmıştır. Bu işarette geminin ambarlarında yangın çıkmış olduğu bildirilmekte ve âcil yardım istenilmekte olduğu beyan olunmaktadır.

Nevyork, 26 (A.A.) — Doyçland vapurundan alınan yeni bir telsiz, müretteb atın yangını söndürmeğe muvaffak olduklarını teyit etmektedir. Maamafih, icabında yardımda bulunmak üzere iki gemi, Doyçland'ın bulunduğu mahalle doğru yollarına devam etmektedirler.

Nevyork, 26 (A.A.) — Hamburg Amerika Layin'in mümessili, saat 6,5 ta Doyçland'ın süvarisinden şu telsizi almış olduğunu söylemiştir:

"Yangın söndürülmüştür. Fecir vakti yolumuza devam edeceğimizi ümit ediyoruz.,,

İngiliz kabinesinde tadilât

Londra, 26 (A.A.) — İngiliz kabinesi bugün saat 11 de B. Çemberlaynin riyaseti altında toplanmıştır. Parlâmentonun mesaisine başlaması pek yakın olmasına binaen bu içtimaa hususî bir ehemmiyet atfedilmektedir. Umumiyetle Başvekilin umumî siyasete ve millî müdafaanın tensikine ait programın kabulünü parlâmentoya teklif etmesine ihtimal verilmektedir.

B. Çemberlaynin parlâmento huzuruna tamamiyle mütecanis bir kabine ile çıkmak istediği zannolunmaktadır. Başvekil, bu husus hakkındaki niyet ve tasavvurlarını açıkça izah etmek suretiyle arkadaşlarına umumî siyasetini tasvip veya reddetmek ve herhalde önümüzdeki müzakerelerin arifesinde vaziyet almak imkânını bahşedecektir.

Esasen umumî fikir, kabinenin Başvekile tamamiyle müzaharet edeceği ve bu müzahareti temin edecek eyiş B. Çemberlayn ile Lord Halifaksın son nutuklarını telhis eden aşağıdaki formül olacağı merkezindedir: Millî plânda ve teslihat sahasında kuvvet, beynelmilel sahada sükûn ve uzlaşma..

Londra, 26 (A.A.) — B. Çemberlayn yeni nazırların isimlerini bugün Bukingam sarayında krala vermiştir.

Südet mıntakasından Çekoslovakyaya girecek eşya

Uzhorod, 26 (A.A.) — Karpatlaraltı, Rusyası, halka hitaben bir beyaname neşrederek dil anlaşmazlıklarında büyük müsamaha gösterilmesini istemiştir. Hükûmet, ayni zamanda, derhal tatbik edilmek üzere, Karpatlaraltı Rusyasında komünist partisini her türlü faaliyetine nihayet verilmesini de kara raltına almıştır.

Prag, 26 (A.A.) — Hükûmet Südet mıntkası menşeli eşyanın Çekoslovak cümhuriyeti dahiline vergisiz girmesine karar vermiştir. Bu suretle, umumî iistihsalâtta bir takım güçlüklerin önüne geçilmek istenmektedir. Filhakika, Südet Alman müesseseleri ile Çekoslovak müesseseleri arasında, yarı işlenmiş eşya, iptidaî madde ve yahut işlenmiş eşya teatisi hakkında bir çok anlaşmalar mevcuttur. Tediyeler, iki hükûmet arasında kaarrlaştırılmış olan hususi bir kliring vasıtasile yapılacaktır.

l toedildbiga,atûgıd cmföy cmföy p

Futbol Federasyonunda

Ankara, 26 (Telefonla) — Futbol federasyonu asbaşkanlığına Ankara bölgesi sabık başkanı Ziya Ateş getirildi.

Ribbentrop bugün Romaya gidiyor

Ciano ile teslihat meselesi de görüşülecek

Berlin, 26 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden:

B. Ribbentrop'un Romayı ziyaret edeceği haberi siyaset ve diplomasi mahafilinde büyük bir hayret tevlit etmiştir. Bu seyahatin Alman hariciye nazırı ile Polonya sefiri arasında dün yapılmış olan görüşme neticesinde kararlaştırılmış olduğu zannedilmekte idi. Resmî Alman mahafili ise Alman ve İtalyan hariciye nazırlarının telâkileri imkânının on beş gündenberi tasavvur edilmekte olduğunu beyan etmektedir. Bu telâki, her iki tarafın mütekabilen yekdiğerinden malûmat alması mahiyetinde olacaktır. Almanya ile İtalya, hali hazırda mevzuu bahsolan bütün meseleler ve bilhassa Macar ekalliyetleri meselesi hakkındaki noktai nazarlarını teati edeceklerdir. B. Ribbentrop ile Kont Ciano, bu bapta Roma — Berlin mihverinin çerçevesi içine bu meseleler muvacehesinde iki memleketin takip edeceği müşterek hattı hareketi tayine çalışacaklardır. Mülâkatta teslihat meselesinin de mevzuu bahsolacağı söylenmektedir.

Roma, 26 (A.A.) — Alman ajansı bildiriyor:

Roma siyasî mahfilleri, B. Von Ribbentrop'un Romayı ziyaretinin Macar — Çek meselesindeki ihtilâflardan ileri geldiği hakkındaki şayiaları yalanlamak tadırlar.

Roma, 26 (A.A.) — B. Von Ribbentrop'un yarın Romaya yapacağı ziyaret salâhiyettar mahfillerde Roma — Berlin mihverinin işlemesi çerçevesine giren normal bir hâdise olarak karşılanmaktadır.

Macaristanla Çekoslovakya arasında ki vahim ihtilâfın doğrudan doğruya müzakere yoluyla faydalı bir şekilde tetkik edilebileceği kanaati mevcuttur. Bahusus ki, Budapeşte ile Prag arasındaki müzakereler tekrar inkıtaa uğramış ve beynelmilel bir hakem usulüne müracaat edilmesi lüzumu hasıl olmuştur ki, ihtilâflı memleketlerin batı ve orta bölgeleri için bu teşebbüsü İtalya ve Almanya yapacaklardır.

Bu ziyaret esnasında diğer meseleler ve bilhassa Fransa ile İngiltere tarafından teslihat hususunda alınan tedbirler üzerine İtalya ile Almanya için ortaya çıkan meselelerin de görüşüleceği zannedilmektedir.

Çekoslovakya

(Baş tarafı 2 ncide)

metine vereceği notanın muhteviyatı işte bu son karardır.

Prag, 26 (A.A.) — Aşağıdaki resmi tebliğ neşredilmiştir:

Cümhur başkanının salâhiyetlerini kullanmakta olan Çekoslovak hükûmeti, Karpat — Rus başvekili B. Andre Jibrofy'yi vazifesinden affederek yerine Monsenyör Volosini tayin ve kendisini nazır Becinski ile birlikte Macaristanla müzakereleri idareye memur etmiştir.

TEKLİFLERİN ESASI

Prag, 26 (A.A.) — B. Şvalkovski, Çekoslovakyanın Macar notasına olan cevabını saat 18 de Macaristan orta elçisi Kont Vettsein'e vermiştir.

Prag, 26 (A.A.) — Çek mukabil tekliflerinin aşağıdaki noktaları ihtiva ettiği haber verilmektedir:

1 — Çek hükûmeti, Münih anlaşmalarına göre, ancak Macar ekalliyeti mevzu bahsolabileceği ve etnik mahiyette diğer meselelerin müzakereden hariç tutulması icap edeceği kanaatindedir.

2 — Hükûmet Macar ekalliyetleri meselesini Almanya ve İtalyanın hakemliğine vermek hususunda mutabıktır.

3 — Macaristana verilecek toprakların devri tarihile bu işe müteallik fennî meselelerin tesbiti de hakemlere ait olmalıdır.

4 — Çek hükûmeti bu devir muamelesini hazırlamak üzere muhtelit bir Macar — Çek komisyonunun derhal teşkilini teklif etmektedir.

Japonya

Milletler Cemiyeti ile münasebatını kesiyor

Tokyo, 26 (A.A.) — Domei ajansından:

Resmen bildirildiğine göre bir seyyar Japon kolu dün saat 19 da Hankeu'nun şimali şarkî kısmını işgal etmiş olup bu mıntakada yayılmaktadır.

Dün ayni saatte Yangçe nehrinin cenup sahilinde kâin Kotiyenden hareket etmiş olan diğer Japon müfrezeleri ise bütün gece Uçang istikametinde ilerlemişler ve saat 5 de bu şehre girmişlerdir. Bir çok Çinli, Japon kıtaatına karşı anudane bir mukavemet göstererek Kanton — Hankeu demiryolunun cenubuna çekilmektedir.

Tokyo, 26 (A.A.) — Domei ajansından:

Hariciye nazırı, Japonyanın Milletler cemiyetile her türlü teşriki mesaisi ne nihayet vermeğe matuf olan bir takım tedbirleri meclisi hasa arzetmiştir. Hatırlardadır ki, Milletler cemiyeti konseyi geçenlerde Japonyaya karşı ferdî olarak zecrî tedbirler tatbikini tavsiye eden bir rapor kabul etmiş idi.

İngiliz sefiri tavassut edecek mi?

Londra, 26 (A.A.) — Çindeki İngiliz büyük elçisi Sir Archibald Clarke, çarşamba günü Yunnana varacağı ve derhal Mareşal Çan Kay Şeki göreceği bildirilmektedir. Elçinin hususî bir vazifesini hâmil bulunmamakla beraber, Çin — Japon ihtilâfında İngilterenin tavassutu zamanının gelip gelmediğini tetkik imkânını bulacağı zannediliyor.

Japon Harbiye Nazırının beyanatı

Tokyo, 26 (A.A.) — Hankeunun sukutu hakkında Havas ajansı muhabirine beyanatta bulunan Harbiye nazırı, Haytagaki, şöyle demiştir:

"Kanton ve Hankeunun sukutundan sonra Çan Kay Şek, artık ufak bir mahallî reis vaziyetine düşmüştür. Yeni Çini vücude getirmedikçe ve Uzak Şarkta devamlı bir sulhun temellerini atmadıkça gayretimizi eksiltecek değiliz. Ancak bu işler olduktan sonra dineneceğiz. İcap ederse, Çinin en uzak yerlerini de istilâ edeceğiz.,,

Bir Japon partisinin dilekleri

Tokyo, 26 (A.A.) — Saigonatanonun başkanlığındaki Tohokai partisi Prens Konoye verdiği bir takrirde, Çinde kazanılan neticelerin istismar edilmesini, İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliğinin hesaba katılmamasını, yeni bir Çin doğduğunun ilân edilmesini, işgal edilen topraklarda Japon aleyhtarı hareketlere nihayet verilmesini, Çindeki yabancı imtiyaz bölgelerinin kaldırılmasını ve Çin deniz gümrüklerinin Japonya tarafından idare edilmesini istemektedir.

Yunan Kralı seyahata çıktı

Atina 26 (A.A.) — Kral saat 21.10 da Paris yolu ile Londraya hareket etmiştir. Kral mütenekkiren seyahat etmektedir.

Faşist meclisinden Japonyaya

Roma, 26 (A.A.) — Büyük faşist meclisi, pazartesi akşamı B. Musolininin riyaseti altında saat 22 den 2.05 e kadar süren bir içtima aktetmiştir. Meclis, bir tebliğ neşretmiştir. Bu tebliğde, "Japonyaya samimî ve derin dostluk" hisleri iblâğ olunmaktadır. Meclis, ezcümle Libyanın dört eyaletinin bundan böyle millî toprağın eczasından olacağını mübeyin bir takrir kabul etmiştir.

İngiliz takımı galip

Londra, 26 (A.A.) — İngiliz takımiyle Avrupa kıtası muhtelit takımı arasındaki futbol maçını üstün bir oyundan sonra sıfıra karşı üç sayı ile İngiliz takımı kazanmıştır. Oyunun ilk yarısının neticesi 2—0 idi.

Kudüste sükûn

Kudüs, 26 (A.A.) — Şehirde sükûn teessüs etmiştir. Nizam ve âsayiş hüküm sürmektedir. Maamafih Varoşlarda tecavüzler devam etmektedir. Filistinin şimal mıntakasında birçok hâdiseler zuhur etmiş olduğu haber verilmektedir.

15 inci yıl hazırlığı

Şükrü Kaya radyoda söylev verecek

On beşinci yıldönümü hazırlıkları bitirilmek üzeredir. Şehrin birçok taraflarında güzel ve büyük taklar yapılmıştır.

Bayram münasebetile vapurlar, tramvaylar, trenler ücretlerinde tenzilât yapacaklardır.

Ankara radyosu bayram günlerinde devamlı neşriyat yapacaktır. Buna ait olmak üzere bir program hazırlanmıştır.

28 birinciteşrin günü saat 13 te İstiklâl Marşı ile radyo açılacak, saat 13 te Dahiliye Vekili ve Parti Genel Sekreteri B. Şükrü Kaya bir söylev verecektir.

Bunu izcilerin zafer âbidesi önünde ki antiçme merasimi takip edecek, sonra fasılalı bir surete muhtelif vekâletler namına Cümhuriyet devrindeki inkılâpları izah edici konferanslar verilecektir.

Başvekil Bu akşam gidiyor

Şehrimizde bulunan Başvekil B. Celâl Bayar, Cümhuriyet bayramı merasiminde bulunmak üzere bu akşamki eksprese bağlanan hususî vagonla Ankaraya gidecektir.

Tokatta Zelzele

Tokat, 26 (A.A.) — Bu sabah saat 7,05 te altı saniye devam eden kuvvetli bir yer sarsıntısı olmuştur. Zarar yoktur.

Suriye

(Üst tarafı 1 incide)

muştur. Meselenin ehemmiyeti takdir edilerek esaslı kararlar alınması etrafında görüşmeler yapılmıştır. Suriyenin Hataya gönderdiği Avrupa mamulâtı eşyanın doğrudan doğruya temin, Hahay ihracatının anavatana yapılması, transit muamelesinde Halep tuccarlarına azamî teshilât gösterilmesi, buna rağmen dost ve komşu Suriyenin müşkülât ihdası halinde anavatanın cenup vilâyetlerinden bir kısmının transitinin İskenderun limanından yapılması, bu suretle öldürülmek istenen Hatay iktısadî hayatının bilâkis canlandırılıp inkişaf ettirilmesi hakkında müzakereler yapılmıştır. Alınacak olan tedbirlere dair ticaret odası erkânı ve ileri gelen tüccarlar nafia vekilinin başkanlığında toplanarak süratle bir rapor hazırlıyacaklardır.

Antakya, 26 (A.A.) — Devlet reisi İskenderundan buraya gelmiştir. Harbiyedeki ikametgâhlarında gece yarısına kadar devam eden bir toplantıda gümrük vaziyeti dolayısile alınması lâzımgelen tedbirlere dair Antakya tüccarları ile görüşmeler yapılmıştır.

ORDU VE REYHANİYE KAZA OLDU

Reyhaniye, 26 (A.A.) — Bugün devlet reisi ekselans Tayfur Sökmen'in huzurlariyle kaza teşkilâtı dolayısile merasim yapılmıştır. Bu suretle yeni hükûmetin teşkilinden sonra Ordu ve Reyhaniye nahiyeleri kaza haline çevrilmiştir.

Harp talihi Japonlara döndü

(Üst tarafı 1 incide)

ya işgalleri altına aldıkları Çin topraklarında nüfusu ile Mançukuoyu ve Koreyi birleştirecek olurlarsa Uzak Şarkta doğrudan doğruya kendi kumandaları altında üç yüz milyon nüfuslu bir kuvvet vücude getirmiş olacaklardır. Bundan sonra bütün Avrupaya ve Amerikaya karşı kafa tutacaklardır. Pekin, Şanghay, Nankin, Kanton ve Hankeu şehirlerini zapteden Japonya yalnız Çini, yani Çang-Kay-Şek kuvvetlerini değil, bütün Avrupayı ve Amerikayı da mağlûp etmiştir. Bu itibarla bahsimize mevzu olan Uzak Şark hâdiseleri bütün dünya tarihinde yeni bir sahifenin açılması demektir.

Asım US

100 sene farkı

Yazan: Niyazi Ahmet

On beş yıl içinde dokuma sanayiinde görülen inkişaf, cidden hayret verecek mahiyettedir. Türk malı ise, desen ve dayanıklık itibarile Avrupa malından aşağı kalmak şöyle dursun bilhassa dayanıklık cihetinden üstündür de.

Bütün bu muvaffakıyetlerin sırrı, elbette ki cumhuriyetin kudretindedir.

Yüz sene evvel İstanbulda bir tek imalâthane bile yoktu.

Tarihçi Lûtfi Efendi, 1243 yılı vukuatı sırasında asker ayakkabılarının pahalılaşması yüzünden Hükûmetçe bir tabakhane kurularak divanı hümayün kalemi ketebesinden bir efendinin nazır tayin edildiğini yazar.

Ayni sene vukuatı sırasında İplikhanenin kuruluşunu şöyle anlatır:

"Kırk üç senesine kadar Tersanei âmirede iplik imaline mahsus kârhane yoktu. Senei sabıkada Eyüp kasabası civarında Taşlık burnunda Sultan sarayı mahallinde inşasına meşru olunan iplikhane bu sene hep hitam olmuştur. On beş çarkı havidir. Beher çark yevmiye on beş kıyeye kadar pamuk ipliği imal eder. O1 vakit henüz vapur kuvveti henüz şuyu bulmadığından çarkları katırlar ile idare ederlerdi."

İplikhane daha evvel yapılmak istenmiş. Simon adında bir Ermeni Avrupada gördüğü bir imalâthanenin nümunesini kurmak istemiş. Fakat "Yeniçerilerin nizamı cedid usulüne [illegible] türrehatından ihtirazen meydana çıkarılamamış".

Bir memleket, ki yurda fayda ve refah getirecek tesisat kuramıyor, kurmaktan korkuyor, bir ordu, ki yurdun müdafaasını omuzlarına almışken yurt içinde başkasına muhtaç olmamak fikrini bir türlü hazmedemiyor. İşte yüz sene evvelki Osmanlı Türkiyesi...

15 Yıl Evvel Bugün

Ölümü ile bütün Türkiyeyi tedavi kabul etmez acılara garkeden Ziya Gökalp, dün sabah kız, erkek liseleri, askeri mektepler, darülfünun talebeleri ve on binlerce halkın iştirak ettiği muazzam bir merasimle Sultanmahmut türbesine gömülmüştür. Üstadın tabutu yolda hep parmaklar üstünde taşınmıştır.

Bir milyoner evlâtlık arıyor

Birçoalrının beklediği bu talih kuşuna kimse talip değil

Meşhur cephane fabrikatörü Samoel dur Port cebinden bir çek defteri çıkararak bir yaprağma rakamlar yazdı. Sonra şoförü Emberton'a:

— Al yavrum, dedi. Sana 8000 İngiliz liralık ilk ücretini veriyorum. Ben yaşadığım müddetçe, her sene böyle bir çek alacaksın. Ve bugünden itibaren benim oğlumsun.

Şoför Emberton çeki aldıktan sonra biran için duraladı. Uykuda olup olmadığını anlamak için kendi kendini çimdikledi... Evet, acıyı hissediyordu. Demek ki rüya görmüyordu.

Şoför Emberton bugüne kadar muhtelif zenginlerin yanında çalışmıştı. Fakat onlardan hiçbiri, Emanuel du Pont'dan daha garip değildi.

Her şeyden önce, daha birinci günden itibaren ona şoför üniforması giydirmek istememişti. Akşamları yemeğe kendi sofrasına çağırırdı. Fakat şimdi bütün bunların hepsini gölgede bırakacak bir hâdise oluyordu. 6,000,000 ingiliz liralık bir servete varis olmak...

Öyleya... Bir milyonerin evlâtlığma kabul edilmek ne demekti?..

Emberton o akşam, garajın üzerindeki küçük evine gideceği yerde, milyoner babalığı tarafmdan kendisine tahsis edilmiş olan saray gibi bir binaya götürüldü. Uşaklar, hizmetçiler, karşısmda elpençe divan duruyorlardı. Bu hal, şoförü şaşırtıyordu da...

Gün geçtikçe bu şaşkınlık, cansıkıntısma döndü. Zira şoför Emberton bütün arkadaşları gibi kendi işini kendi görmeğe alışmıştı ve müstakil olmağı severdi.

O kadar ki, gördüğü hizmetlerden iltifatlardan sıkılmağa başladı. Kendisine hiç [illegible] ne varıncaya kadar giydirenlere diş biliyordu.

Bununla beraber, bu işi sonuna kadar götürmeğe azmetmişti. Zengin bir adamm oğlu olmanm ne mâna ifade ettiğini öğrenmeğe mecburdu.

Şoförün diğer günleri sıra ile, kısmen tenis seyretmek, oynamak, parkları dolaşmak, nihayet milyoner babalığı ile otomobil gezintisi yapmakla geçiyordu.

Emberton bu gezintiler esnasmda, kendileri için yeni bir şoför tutulduğunu gördü.

Emberton rahat edemiyordu. Her köşeyi dönüşte, her otomobil rastladıkça yeni şoföre talimat vermek istiyordu. Gözü daima yoldaydı. Yola bakmaktan, yanmdaki ile konuşmağa fırsat bulamıyordu.

Birkaçay için Emberton, mümkün olduğu kadar iyice bir vakit geçirdi. Fakat nihayet tahammül edilemiyecek günler gelip çattı. Yapılacak bir şey kalmamıştı. Bulunduğu mıntakadaki sinemaların hepsine gitmiş, filmlerin kâffesini görmüştü. Her sporu yapmıştı. Her lüks macerayı denemişti.

Emberton, derin yeis içinde olarak, garaja gitti. Orada hizmetçiler, otomobilleri yıkamak, temizlemek ile meşguldüler. Eski şoför bir müddet onlara baktıktan sonra dayanamadı. En mükemmel terzilere dikişi en iyi kumaştan ceketini çıkararak, hizmetçilere yardım etmiye kalktı:

— Müsaade eder misiniz arkadaşlar, diyordu. Ben de sizinle beraber çalışayım.

Lâkin bundan sonra, tekrar lüks hayata dönmek ona pek zor geldi. Hiçbir işi görmemek, hiçbir gaye beslememek onun canmı son derece sıkmıştı. Alışmağa çalışmıştı ama, ne çare...

Bunun üzerine şoför Emberon saray gibi evini bırakarak, ucuz, ve alelâde yerlerde yaşamağa başladı. Bu suretle kendini daha mesut hissediyordu.

Bu vaziyette, eski şoför ile, kendine bir servet vaadeden babalığı, hâlâ mektuplaşmakta devam edersede, baba lık pek meyustu. Zira, 6,000,000 ingiliz liraya çıkan servetine lâyik bir varis bulamadığına esef ediyordu. Onun için, yeniden birini aramak lâzımgeeleceğine üzüm üzüm üzülüyordu.

Samuel du Pont ailesi müesseseleri harbi umumî senesinde 5,000,000 sterlin kazanmıştır. Bizzat Samuel du Pont'un hayat sigortası, dünyada en yüksek sigorta ücretidir.

Bununla beraber, elindeki parayı ne yük acısı, evlât sahibi olmamasıdır. Onun için binlerce liralık hayırlar işlemiş, başkalarının çocuklarına bakmıştır. Birçok mektepler yaptırmıştır. Fakat hiçbir mektebe de kendi ismini vermemiştir.

Başlıca zevki, mektepleri gezmek, kendi parasından istifade ederek yetişen binlerce talebenin çalışmasını görmekti.

Günün birinde dişleri arasından ıslık çalan bir çocuk görmüştü. Çıplak başlı, ince dudaklı Samuel du Pont onun bu halinden hoşlanmıştı. Zira, kendisi de, öyle dişleri arasından ıslık çalmak itiyadında idi. Çocuğu evlâtlık edinmek istedi. Fakat annesi, babası razı olmadı.

Bir zamanlar, "Fransa ihtilâli,, ni yazmağa başlamış olan bir kâtip istihdam ederdi. Alâkadar olup onu kendine evlât etmişti. Bir müddet bu genç müellif, id eal bir evlât ve varis olabilmek istidadını gösterdiyse de, günün birinde babalığı tarafından kendisine verilmiş olan 1000 liralık bir ceki 10 bin liraya ikraz etmek suretile namussuzluk ederek veraset imkânlarını kay betti.

Ahmak adam! Eğer 9.000 lira fazla vurmağa tama ederek milyoner hâmisinin itimadını kaybetmeseydi, yarın yedi haneli bir rakam sahibi olacaktı. Allah insanı şaşırtmasın!

İLAN

İstanbul Tramvay Şirketi, Cumhuriyetin 15 inci Yıldönümü münasebetile Sayın Halkın hissiyatına iştirak ederek şimdiki ücret tarifesinin 28, 29 ve 30 ilkteşrin tarihlerinde şu suretle tenziline karar vermiştir:

TARİFE:

SİVİLLER — Her yolcu *ayni araba ile arası kesilmeden* yapılan seyahat için farksız olarak:

1 inci yahut ikinci mevkide: 5 kuruş - (Vergiler dahil) öder.

2 nci mevkide: Yalnız 1 ve 2 kıt'aya kadar seyahat etmek isteyen yolcular 3,25 kuruş - (Vergiler dahil) ödeyeceklerdir.

OTOBÜS

TARİFE:

1	Kıt'a	5,—	Kuruş
2	,,	7,50	,,
3	,,	10,—	,,

İstanbul, 26 İlkteşrin 1938
DİREKTÖRLÜK

Meşhur bir diplomatın hatıraları

İstanbuldan Ankaraya

Yazan: Fransanın eski Ankara Elçisi Şambrön

— 8 —

Rusyanın ihtirasları Ayasofyaya ve Ayaireneye kadar dayanacak ve orada ortodoks âyinler mi yaptıracaktı? Resmen bizim müttefikimiz olan Avusturya 1739 da Belgrat hisarları dibinde imza edilen mütarekeye riayet edecek mi idi? Frederikin dehası altında hareket eden Prusya da ihmal edilemezdi.

Bu endişeler altında bunalmış bir halde elçi kendisini, onun lisanını konuşmadıkları bir memlekette hissediyordu. Osmanlı hükûmetine bir şey hakkında müracaatte mi bulundu, söylediklerini ya bir Rum tercüman tercüme ediyordu, yahut, İtalyan.

Tahta her padişah çıkışında da "Büyük Efendi,, hazretlerine ihtiramlarını takdime mecburdu. Sadrazamı ziyaretleri pek sayılı idi. Hükûmet erkânı ile de pek az temasta bulunurdu, hattâ hiç bulunmazdı. Ancak notalarla muhabere etmeğe mecbur kalan elçi - bu notaları da çok dünyada onun kadar iyi yazmasını bilen yoktu - Pek nadiren tesir göstermiş olan bir usulü kendisine yol ittihaz eden ilk devlet mümessilidir.

Fikrini anlatmak için ne müşkülât çekerdi! M. Jül Kambon, salâhiyetli bir insan sıfati ile: "Müzakere muhaveredir,, diyor. Sözlerile ikna kuvvetini haiz olan bu elçi için temaslarında, görüşmekten vazgeçmeye mecbur oluşu ne acıdır! Onun sözlerinin her birinde bir mana farkı vardı ve bu onun lehinde idi. Halbuki o söylemek istediklerini ancak yazı ile bildiriyordu ve bunu tercümanlar, tahrif ediyorlardı.

1928 de İstanbula geldiğim zaman Yugoslavya başlıca askerî müttefikimizdi. İki fikir kardeşi olan Yunanistanla Romanyada, her biri kendisi için bizim sevgimizi kazanmağa çalışıyordu.

Cumhuriyet Türkiyesi de artık bizim dilimizden anlayan bir memleketti.

1930 da İstanbulda toplanan Balkan konferansında Başvekil İsmet Paşa cel seyi fransızca söylediği nutukla açtı. Konferansın genel sekreteri, edebiyatçı ve şair Ruşen Eşref de müzakereleri bu dille hulâsa etti. Söz alan Balkan devletleri murahhasları da nutuklarını fransızca söylediler; yalnız, vaktile Osmanlı imparatorluğu içinde bulunmamış olan Balkan memleketlerinden iki murahhas müstesna. Bize öyle geliyordu ki, eski sultanların tebaası vaktile fikirlerini kendi dilile anlatamıyan şövalye Verjenin lisanından başka bir dilde birbirlerini anlayamıyorlardı.

İki millet arasındaki dostluk, teşekkül eder, bozulur, insan heveslerinin cereyanını takip eder. Hararetini kaybetmiş olan bir dostluğu tekrar canlandırmak mı istiyoruz? Maziyi mühim bir başlangıç olarak ele alabiliriz. Fakat nesil değiştikçe hisler ve fikirler başka bir şekil aldığı için yeni şeraite uymasını bilmemiz lâzımdır.

"Talihleri herkesten başka,, olan o büyük şahsiyetlerden biri karşısında bir elçinin vazifesi itimadını kazanmak, temsil ettiği memlekete karşı onda bir sevgi uyandırmak ve talimat aldığı zaman, karşılıklı bir yakınlaşmanın faydasını göstermek değil midir?

Fakat o günkü Cümhuriyet Türkiyesi de bizim dilimizden anlıyordu.

Cümhurreisi 23 eylülde Ankaraya döndükten sonra beni 27 eylülde kabul edeceğine dair haber gönderdi. O gün, Riyaseticümhur otomobilleri bizi Çankayaya götürdü.

Parmaklıklı kapının önünde bir kıta piyade askeri selâm resmini ifa ediyordu. Mızıkanın çaldığı "Marseyez,, Gazinin o mütevazı ikametgâhına bizden evvel ulaşıyordu.

Protokol şefi olan nazik Saffeti Ziya Bey bana:

— Kabul edileceğiniz oda bu muazzam alayı alamıyacak kadar küçüktür, dedi. Bu zatlar lûtfen yandaki odada beklesinler.

Sonra, ilâve etti:

— Reverans halısını da geçmemeniz lâzım. Halının ucu size nerede duracağınızı işaret etmektedir. Daha ileri geçerseniz zatıâliniz Cümhurreisi ile burun buruna gelirsiniz.

Hulâsa iki uçlu şapkam elimde, Mgr Seipel'in vermiş olduğu büyük Avusturya kordonu boynumda, içeri yalnız girdim.

Gazi, etrafında yaverleri ve sağında Hariciye nazırı bulunduğu halde, gayet güzel giyinmiş olarak, ayakta duruyordu, çalışma masasına hafifçe dayanmıştı. Sabit gözlerile bana bakıyordu. Kâh mavi, kâh kurşunî görünen gözlerinde çelik parıltısı vardı.

Kendisine şu sözleri söyledim:

"Milletlerimizin biribirini tanımak, biribirini daha iyi anlamak hususunda besledikleri arzuyu uzun asırlar isbat etmektedir. Gerek imparatorluklarının emniyetini muhafaza etmeğe mecbur oldukları zaman, gerek aralarında, her iki tarafın müşterek zenginliklerine hizmet eden ticaret münasebatı tesis etmek için, ve gerek, umumî anlaşmaları kolaylaştırmak gayesile bu arzularını göstermişlerdir. Bu anlaşmalarda sevgi ve dostluk daima mevcut bulunmuştur.

(Devamı var)

Greta Garbonun gençlik zamanına ait hatıralarını gösteren bir albümden bir sayfa: 1 — Greta Loviza Gustafssonun doğduğu İsveçte Stokholmde Blekingegatanda 32 numaralı ev. 2 — Greta, 10 yaşında. 3 — Kendisinin 14 yaşındayken çalıştığı A. E. Ekengrenin berber dükkânı. 4 — Kapiten Ringin bir reklâm filminde ilk rolünü yaparken. 5 — İlk kısa filmlerinden birinin bir sahnesindeki pozu ...

Yazan:
MEHMED SELİM

Hayatı Roman Olan Kadın:

Reklâm filmi

Kızın ilk oynayışından sonra çıkan bir ihtilâf!?...

—13—

İşte, Gretanın mağaza satıcılığı yaptığı zaman kendisini yakından tanıyanlardan birinin o yıldızlaştıktan sonra ona dair söyledikleri:

— Södermalmde aynı mahallede oturduğumuzdan çok defa eve birlikte dönerdik. Tanışmamızın daha başlangıcında, Greta bana artist olmak istediğini anlatmıştı. Zaten o hemen hep tiyatroya dair konuşurdu. İşinden mi, bahis açtı, muhakkak artistlerin mağazada kendi çalıştığı kısımdan bir şapka almaları dolayısiledir.

Bütün sahne yıldızlarını tanırdı; onların fotoğraflarını koleksiyon yapmağa tâ küçük yaştan başlamıştı. Ben, Gretaya fazlasile hayrandım ve kendisinin günün birinde büyük bir varlık olacağına tamamile kanidim. Bununla beraber, kendisi o kadar kararsız görünüyordu ki, onun koşulmuş bulunduğumuz çetin, yeknesak hayattan ne tarzda bir hareketle sıyrılmak istediğini kavrayamıyordum. Greta, sahneyi seyircilerin oturduğu yerden görmeği hiç bir vakit bilhassa istihdaf etmiyor, onu yalnız kulis arkasından tiyatro enterese ediyordu. Bir defasında mağaza mensuplarının kurduğu tiyatro cemiyetinde sahneye çıkması teklif olunmuştu. O, bu teklifi isyanla reddetti, kendisi hakikî bir artist olmak isteğindeydi.

Bu sözleri söyliyen, gençliğinde Greta ile yakından arkadaşlık eden bir erkektir.

Ve derken...

İşte, Pavl U. Bergström ticarethanesinde bir yandan müşterilere mal beğendirmeğe çalışan Greta Gustafsson, bir yandan hakikî bir artist olmak isteğini içinde beslerken, ansızın kendisine bir filmde bir rol verildi, küçük bir rol ve bir reklâm filminde...

Gerçi bu hakikî bir artist olmak demek sayılamazdı, ama mağaza mensuplarının kurduğu tiyatro cemiyetinde sahneye çıkmaktan daha farklı bir şeydi, daha içerden dışarıya doğru bir vaziyet!

Ötekini kabule nisbetle bunu kabul, daha az kanaat edici olmuştu.

Rejisör Kapiten Ringin, bu reklâm filminde oynayışı, kendisinin müteakıp bazı filmlerde de oynamasına müsait zemin hazırlamıştı. Gretayı bu iş için elverişli bulan, Ring, sordu:

— Böyle başka filmlerde de oynar mısın?

Greta, tereddütsüz:

— Tabiî!

Ya kızın çalıştığı ticarethane ne diyecekti? Bu yolda devamlı faaliyete koyulabilmesi için, ticarethaneden müsaade ve bilhassa izin alması lâzımdı.

Mağaza mensuplarının şefi, hiç oralı olmıyarak yüzünü ekşitti:

— Olamaz!

— Neden?

— Bilmiyor gibi soruyorsunuz da üstelik! Burada müşterilere şapka modellerini kim gösterecek, kim mal beğendirip satacak? Gölgenizi vekil bırakmakla bu iş halledilse faraza, onu da yapamıyacağımızdan, bu sevdadan vazgeçmelisiniz!

Greta da oralı olmadığından ihtilâf büyüdü. İnadı tutan Greta, ısrarla:

— Fakat, dedi, ben oynamak istiyorum!

Mağaza mensplarının şefi de, ricat etmemekte musırdı:

— Siz oynamak istiyebilirsiniz, ama ben de iş zamanlarında buradan bir yere ayrılmamanızı istemek salâhiyetini haizim!

— Şu halde? Buna rağmen ben de oynamaktan vazgeçmek niyetinde olmadığıma göre..

— Şu halde...

Ve şapka dairesindeki satıcı kızla şef arasındaki ihtilâf, ticarethanenin direktörü Bergströme aksettirildi. Kızın mağaza şefi, direktöre rapor vererek, yapılacak muameleyi onun ağzından işitmek üzere kulak kabarttı...

Direktör, susuyordu, düşünüyordu. Greta Gustafsson! Mağazanın en iyi mensubu!

Hiç değilse en iyi mensuplarından biri!

Ancak,— şu bizdeki tabirle— iki karpuz, bir koltuğa sığar mı?

İsveçli direktör, bir kere bu noktadan düşünceye dalmıştı. Gerçi mağazada satıcılık eden kızın ayni zamanda oyunculuk etmesi etrafında dedikodu da yapılabilirdi, ama, direktör şimdiki safhada bu cihet üzerinde duruyordu!

Çünkü oynayacağı film, reklâm filmiydi, sadece reklâm filmi!

Yalnız bir nokta kalıyor ki, o da her iki işin biribirile zaman ve mekânı itibarile telif edilip edilemiyeceği!

Yalnız bu bir nokta...

Mı?

Başka bir nokta daha ki, bu, daha ehemmiyetliydi, satıcı kız, reklâm filminde oynamakla kalmıyarak, ergeç, filmcilik muhiti içerisinde faaliyet sahasını genişletme hevesine kapılacak, belki de bu imkânı bularak, artis olup mağazayı büsbütün bırakacaktı!

Mağazayı büsbütün bırakmak!

Bu, direktörün işine gelmiyordu. Sonra...

Artist olup!..

Peki, ama artistin iyisi var, kötüsü var! Greta Gustafsson, iyi bir artist derecesine erişebilecek miydi, yoksa?

İhtimal yazık olacaktı kıza!

Kendi ayağı ile öyle bir çukura düşecek, öyle bir çıkmaza girecekti ki, kızcağız!

Direktör, bahis mevzuu reklâm filmlerinin çevrilmesini idare eden rejisörle tanıdıktı. Mağaza mensupları şefine:

— Ben, dedi, meseleyi şöyle bir iyice düşüneyim de, yapılacak muameleyi size bildiririm! Meseleyi?..

(Arkası var)

Sun'î Altın Yapılıyor

Almanyada Kayser Vilhelm kimya enstitüsü profesörlerinden doktor Miyete senelerden beri yapılan araştırmalardan sonra sunî altın imaline nihayet muvaffak olmuştur. Maamafih, şimdilik sunî altın hakikî altından bir misli daha bahalı olduğu için, ucuza mal edebilmek çareleri aranmaktadır. Profesörün buluşu bir ilmi buluştur.

Okuyucularımızın düşünce ve duygularını sorduğumuz bir mevzu:

Yeni kurulmuş aileler için, "Kaynana„ bir tehlike midir?

"Kaynana„ ne mevkidedir? Nasıl olmalıdır?

Yazan:
Hikmet Münir

Dünkü gazetemizde çıkan "Canavarın gece ziyareti„ isimli büyük hikâyeyi okumuşsunuzdur. O hikâye eğlençeli bir tarzda yazılmış olmakla beraber, mühim, içtimaî bir meseleden bahsediyor.

Başından sonuna kadar cereyan eden hâdiseler arasında münhasıran bir kişinin çekiştirildiğini görüyorsunuz: Bu, kaynanadır!

Dünkü hikâyemizin sonunda okuyucularımıza hitaben demiştik ki:

"Bu hikâyeyi başından sonuna kadar okumuş olan karilemiz her halde bir müddet düşüneceklerdir. Kaynana bu kadar korkunç bir mahlûk mudur? "Canavar" lâkabı belki bazı kaynanalar için pek ağır bir vasıftır. Kendilerinde canavarları bile yere serecek bir cebrü şiddet tahayyül etmek, ihtimal merhametsizce verilmiş bir hükümdür... Fakat kaynanalar, gerçekten yeni kurulmuş ailelerin saadetine bir engel teşkil ederler mi? Neden her şeye müdahale ederler? Yoksa biz mi onların iyi ve makul görüşlerini bir müdahale sayıyoruz? İyi kaynana nedir? Kaynanalarını sevenler var mıdır? Sevenler neden seviyor? Sevmiyenlerin geçimsizliklerine sebep nedir? Umumiyetle kaynanalar yeni kurulmuş aileler karşısında onların saatlerine yardım için ne yolda hareket etmelidir? Bizzat kaynanalar da dahil olmak üzere Hikmet Münire yazınız. İşi şahsiyata, aile dedikolarına dökmek sizin faydalı fikir ve tahlil yazılarınızı neşredebiliriz.„

Ben sizden evvel harekete geçerek kaynana mevzuu etrafında kendim konuşmalara başladım ve dün evli tanıdıklarımdan başlıyarak hayat hakkında hürmet edilecek bilgileri olan bekâr dostlarıma kadar beş on kişiyi birden sigaya çektim.

İşte söyledikleri:

ANALIK VAZİFESİ NEREDE BİTER?

Evli ve okumuş bir sanatkâr dedi ki:

"Annelerin çocuklarını evlendirdikten sonra da hâlâ annelik etmeğe kalkmaları yüzündendir ki kaynana derdi çıkmıştır. Anneler, kız çocuklarını kocaya verdikten, yahut oğullarını everdikten sonra vazifelerinin bittiğini görmezler. Bilâkis o vazifenin daha şiddetle devam ettiğini vehmederler. Bittabi bu hal, yeni evlilerin hayatına bir müdahale olur. Kaynana çekilmez bir insan telâkki edilir. Doğrusu yazık! Yanlış bir hareket yüzünden yaşlı bir kadının başına gelen bu hale ben acırım.„

ANA NE ZAMAN KARIŞMALI?

Birinci tanıdığımın bu tarzda konuşması üzerine bir mesele karşısında daha kaldım. Pekâlâ.. Anneelrin çocuklarını evlendirdikten sonra onlarla alâkadar olması günah mıdır? Hiç bir veçhile onlara müdahale rolü düşmiyecek midir?

Bu suali de diğer bir tecrübeli evli arkadaşıma sordum:

"Annneye vazife her zaman düşer, dedi. Fakat bu vazifeyi, aile hayatına başka reisler karıştığı zaman sadece ihtar suretile yapmalıdır. Bir de kendisine şikâyet vaki olduğu zaman haleti ruhiyeye aşina eski bir tanıdık sıfatile araya girerek ihtilâfı halle çalışmalıdır. Meselâ, oğlan tarafının annesi bulunduğunu farzedelim. Yani gelinin kaynanası... Bu kadın ikide bir de işe karışarak, oğluna hareket imkânı vermedikten başka, üstelik gelinini de bıktırmaktan kaçınmalıdır. Fakat günün birinde gelinin, kocasından şikâyet ettiği görülürse, hemen gözlerini dört açmalıdır. Olur ya.. Bayan gelin, günün birinde kaynanasına şöyle bir şikâyette bulunabilir:

— Oğlunuz son günlerde eve pek geç gelmeğe başladı. Ne de olsa, siz onun annesisiniz. Bir şey söyleseniz, bir nasihatte bulunsanız!..

İşte kaynananın ustalıkla müdahale edebileceği ve bir hayırlı vazife görebileceği zaman...„

BİR ERKEK ANNESİ HAKKINDA NE DİYOR?

Annesi olan ve annesi ile birlikte yaşıyan evli bir münevver iş adamile konuştum.

Ona dedim ki:

— Senin annen karının kaynanası oluyor. Yani az çok sen de evinde bir kaynana meselesile karşılaşabilecek vaziyettesin. Doğrudan doğruya bir evlât sıfatile sana soruyorum: Annenin, sizin işlerinize müdahalesine karının üzerine hükmetmesine sen hak verir misin?

— Hayır.

— Şu halde annenin müdahalesi anında sen gayet müşkül bir vaziyette bulunuyorsun demektir. Bir taraftan karını incitmemek, diğer taraftan annenin, kalbini kırmamak için iki ayağın bir papuca girecek.

— Evet ama, benim annem münevver bir kadındır. Olur olmaz müdahalelerde bulunarak bizim rahatımızı kaçırmağı aklından bile geçirmez...

— Alâ... Keşke her kaynana böyle olsa.

MÜNEVVER KAYNANALAR

Yirmi seneye yakın bir zamandır hem karısı, hem de kaynanası ile gayet iyi geçinmekle iştihar etmiş bir diğer iş adamile görüştüm.

"Kaynananın münevevr, bilgiç bir kadın olmasında çok fayda vardır, dedi. Münevver bir ana, kızının kocasına hüsnü muamele etmeği, aile yuvası namına bir vazife bilir. Aile içinde otorite olmak rolünden kızının da bir hisse aldığını idrak eder. Kendisinin daha ziyade yardımcı plânına geçtiğini anlar. Ben yirmi seneye yakın bu çeşit bir kaynana ile — ki ona "kaynana„ lâkabı ile dahi hitap etmekten çekinerek daima "anne„ demişimdir. — gül gibi geçindim; geçiniyorum.„

KISKANÇLIK

Mütefekkir bir kalem sahibine sordum. Verdiği düşündürücü cevap şu:

"Bence kaynanalar, uzun zaman kendi benliklerini katarak büyütüp yetiştirdikleri çocuklarını gözle kaş arasında ellerinden kaçırmanın hüsranı içinde kendi kendilerini yemekten o kadar müziç bir hale gelirler. O vaziyeti bir türlü hazmedemedikleri içindir ki ikide bir mevcudiyetlerini sezdirmek için yaptıkları hamleler yüzünden huysuz, çekilmez birer hüviyet olmuşlardır.„

KAYNANANIN UMUMİ TAHLİLİ

Şehrimizin büyük iş evlerinden birini idare eden evli bir direktöre tam yazıhanesinden çıkarken rastlamıştım.

— Bir dakika oturun, dedim.

Bir çok enteresan mevzular etrafında kendisinin düşüncelerine müracaat ettiğim ve her zaman için beni nezaketle karşılamak itiyadını gösteren zat, kolundan pardesüsünü bir yana atarak bir kaç dakika için oturdu. Derdimi anlattım.

"— Uzun bir bahse temas edeceksiniz, dedi. Benim, "Kaynana dili„ tabir edilen ardı arası kesilmez tafsilâtla cevap vereceğimi zannetmeyin!

Kısaca söyliyeceğim şudur:

Damadı olan kaynana, yeni kurulmuş bir ailenin saadeti için tehlike teşkil etmez. Fakat gelini oldu mu, ekresiya iş değişiyor. Gelini olan kaynana çocukluğundanberi oğluna hâkim olduğu için, bu tahakkümün kendi cinsinden bir başkasının eline geçmesine tahammül edemiyor. Bittabi genç kadının (yani gelinin), gençlik icabatı olarak, bir çok arzuları vardır. Geçkin kaynana bu arzuları fazla bulur. Ve bütün kıyamet, işte bu noktadan kopar. Kaynananın hoşnutsuzluk uyandıran halleri, içtimaî terbiye meselesidir. İçtimaî terbiyenin bu bahiste büyük rolü vardır. Seviyesi yüksek bir kayna na, kızının haklarını damadının salâhiyeti kadar tabiî bulur. Bu keyfiyet kabul edildikçe ailenin içinde bir karı kocaya mukabil — imkânı yoktur ya — bir düzine kaynana olsa, yine de evin düzeni bozulmıyacağını sana bütün mevcudiyetimle temin edebilirim.„

. . . . . .

Şimdi okuyucularımızdan sorarım.

Siz ne dersiniz? Kaynana mefhumunda bir yenilik vücude getirmek için elbette sizin de faydalı fikir ve tahlilleriniz olacaktır. Yazınız bana... Bilhassa kaynanalar! Sizin aranızda, melek gibi binlerce insan bulunduğuna — evli olmadığım halde — kaniim. Yoksa evli olmadığım için mi öyle sanıyorum!?. Siz de yazınız.

Yukarıda da söylediğim gibi işi şahsiyata dökmeksizin, aile dedikodusu haline düşürmeksizin faydalı duygu ve düşüncelerinizi bu sütunlarda birer birer neşredebiliriz. Lâzım gelen fikirleri de ilâve ederek...

HIKMET MÜNİR

San'at:

Ertuğrul Sadi Tek ve tiyatrosu

Yazan: **Bürhan Arpad**

TİYATRO mevsimine başlarken en ümit verici bir hâdise olarak karşılıyacağımız vaka; Ertuğrul Sadinin Taksimde açtığı tiyatrodur.

Ömrünü yurdun dört bucağında yaptığı sanat didişmelerine harcıyan bu tek sanatkârı; İstanbul ancak birkaç yıldır yakından ve sık tanımak imkânını buldu. Evvelki sene Şehzadebaşında birkaç ay süren temsiller, geçen sene Aksarayda açtığı tiyatroda Hamletle başlıyan kısa bir tecrübe ve kışları muhtelif semt tiyatroları ile yazlıklardaki dolaşmaları bu tanışmayı ve yakınlığı hazırlamış bulunuyor.

Tiyatromuzun kısır istidat kadrosunda kalburüstü kalabilmiş bir kaçın arasında belki cadece bu bir tek, yani Ertuğrul Sadi Tek; büründüğü şahsiyetin içdünyasını boyalı yüz çizgilerinde konuşturabilmek üstünlüğünü taşıyor dersem, bilmem, beni mübalâğa ile itham edenler olacak mı?

Fakat, onu ve sanatkâr şahsiyetini bitaraf olarak görebilen her samimî insan, yukarıdaki iddiamda aşırı bir heyecan kokusu bulamıyacaktır, kanaatindeyim.

Ertuğrul Sadi Tek; Taksimde eski Camlı Köşk kahvesinde kurduğu tiyatrosunu, Şekspirin Otello hailesile, 14 birinciteşrin cuma günü akşamı açtı. Cemiyet için bir bakıma en zararlı bir yapı olan kahvenin uyuşuk havasında bir sanat heyecanı dalgalandıran bu teşebbüsü alkışlamak, sanırım ki, her düşünebilen insanın yapacağı en dürüst bir jesttir.

Belki bu teşebbüsün, bütün mide ve sinir zevklerini çevreliyen bir havada başarılmağa çalışılması; şehrin herhangi bir mütevazı semtinin tercih edilmesinden daha az bir manevî kazanç temin edecektir. Fakat her şeyden evvel maddî imkânları da iyice ölçmeğe mecbur bir sanatkârın işine en uygunu seçmesi zaruretini unutmamak lâzım.

Ertuğrul Sadi Tek; bütün arkadaşlarının elbirliği ile çattığı tiyatrosunda, bir Fehim Efendi yoksulluğu ile, her şeyi onlarla birlikte kendisi başarmağa çalışıyor. Sandalyaları boyayan bir artist, dekorları çakan başka bir artist, elinde keser şuraya buraya koşan gene bir artist ve nihayet ilânları asan da; bizzat kendisidir.

Tam bir sanat idealcisi olan Ertuğrul Sadi Tekin tiyatrosunda oynıyan bütün artistler; onun sanat atmosferinde hazırlanmış genç kıymetlerdir. Bunların arasında, geçen sene Hamlette Kral olarak alkışladığım ve bu sene Otellonun ifrit Yagosunu bütün iğrençliğiyle veren Vedat; ve yeni gördüğümüz Ferda; bu atmosferde yetişmiş kıymetlerin iki üstün örneği bulunuyor.

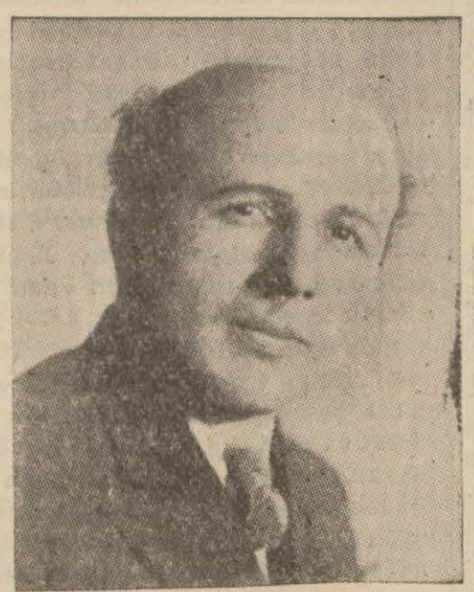

Ertuğrul Sadi Tek

Ertuğrul Sadi Tek; - figüranları ile beraber bir düzineyi bile bulmıyan çok mütevazı bir artist sayısı ve hemen hiç derecesinde bir yokluk içinde başarılmış sahnesinin imkânsızlıkları arasında - seyrettirdiği Otello hailesi ile bizlere en güzel sanat ürpermesini tattırmış oldu.

Ve eğer biz; ifrit Yagonun ustaca ve dessasça iğnelemeleri altında kıvranan Mağribî Generalin bütün içkıvranışlarını, Ertuğrul Sadi Tekin siyah boyalı yüzünde, moraran avuçlarında ve deprenen vücudünde buluyorsak, bu; tiyatro sanatının en üstün örneğini onun içinde bulabildiğimizdendir.

Büyük isimleri alkışlamağa alışan seyirci; yıllarca yuğurulmuş bir sanat kıymeti olan Ertuğrul Sadi Teki; hazla seyrederken, hiç tanımadığı bir Vedadın yaşattığı Yagonun ifritliklerile titriyor ve kız Dezdemonayı; sade temiz ve hiç bir yapmacıksız gösteren Ferdanın karşısında da heyecana geliyor.

Ertuğrul Sadinin bu kıymetli teşebbüsünü samimî ve yerinde bir akışla karşılamak, umalım, ki; yurdun fikir sahası için, çok lüzumlu hakiki bir tiyatro kazandırmış olsun!...

Bürhan Arpad

Ev. kadın:

Alın, göz ve boyun buruşuklukları

Bunları Nasıl Giderebilirsiniz?

Alındaki buruşukları gidermek için, bir elin iki parmağiyle deriyi hafifçe germeli, diğer elle de hafifçe uvmalı. Bu masajı yaparken, kısa kısa ara verişlerle bir miktar krem sürmelidir.

Gözkapakları uçlarındaki buruşukları gidermek için, bir elin parmaklarından birini şakağa, diğerini yanağa koyup, diğer elin parmak ucuyla ayni usulde hafif hafif ovmak, faydalıdır. Daha az bir miktar krem ilâvesile..

Gerdanın kat kat görünmesini istemiyen, başını bir parça yukarıya kaldırarak, bir miktar krem sürе süre, bir elin parmaklarile bir aşağı, bir yukarı uvmağı tercübe etmelidir; ancak gene hafif bir tazyikle..

Boyundaki çizgiler de, avuçla bir aşağı, bir yukarı masajla seçilmez hale getirilebilir. Bu arada tekrar tekrar sürülen krem, her defasında da çarçabuk tende emilir ve gözden silinir...

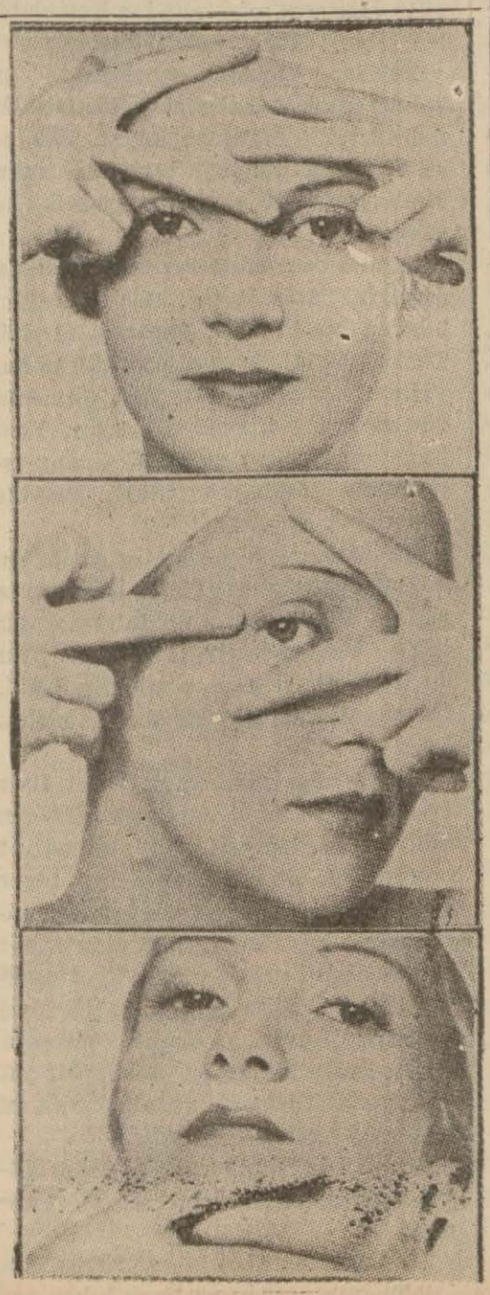

Haftanın resimleri

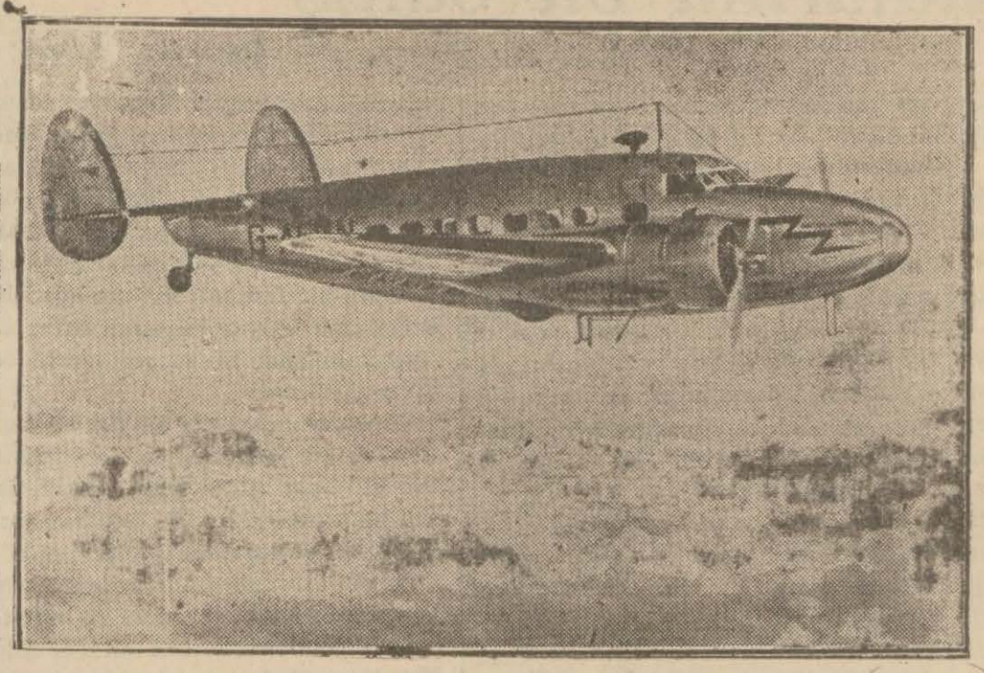

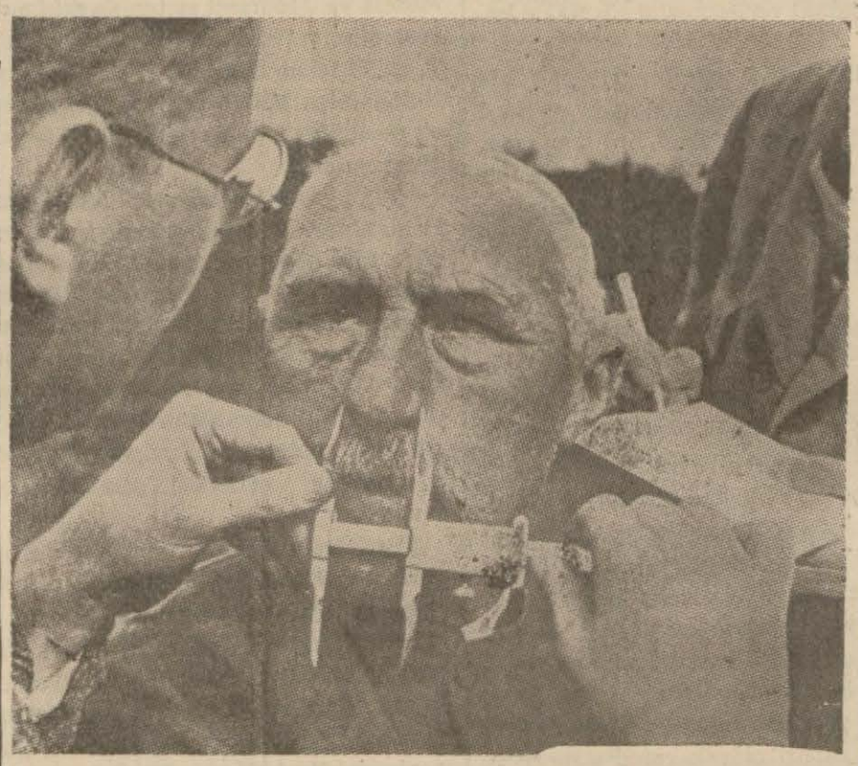

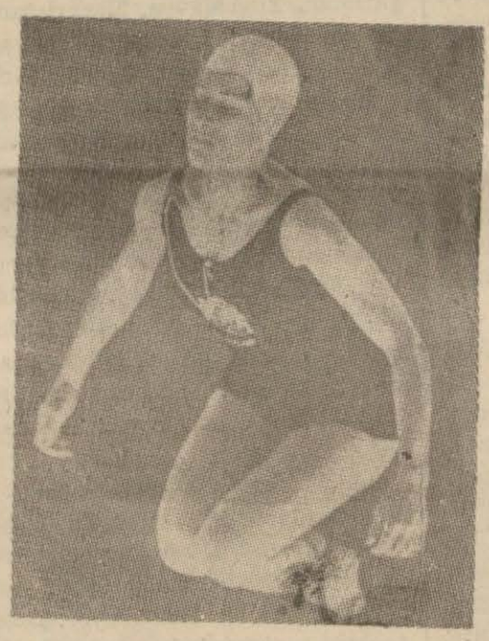

Yukarda sağda: Merdiven çıkan otomobil. Hem karada, hem sudâ yüzen bu otomobil merdiven de çıkmaktadır. Resimde bir kilisenin merdivenlerinden inerken görülüyor.

Sağdan ikinci: Yahudi mi, arî mi? Bunu anlamak için Almanyada hükûmet böyle bir usule başvurdu: Resimde bu maksatla bir adamın burnu ölçülürken görülüyor. Bu muayenede Alman ırkından olmadığı anlaşılan adam Alman hükûmeti içinde memur, asker olmak hakkını kaybeder. Sevdiği Alman kızı ile de evlenemez...

Soldan üçüncü: Matmazel L. Tholen. Hollandanın en iyi kadın yüzücülerinden ve atlama şampiyonlarındandır. Bu seneki enternasyonal müsabakalarda dünya birincisi olmak için çalışıyor.

Soldan birinci resim: Londrada şiddetle yağan yağmurlardan sonra caddeye döşenmiş olan tahta parkeler şişerek caddenin kamburlaşmasına sebep olmuştur.

Sağdan ikinci: Sinema artistlerine vücut güzelliğini beden hareketleriyle temine muvaffak olacağını iddia eden bu antrenör, yıldızları zor bir takım jimnastiklere mecbur etmektedir. Burada Holivudun yeni yıldız namzetlerinden biri, bilhassa göğüs kısmının ve boynunu güzelleştirecek bir harekete bakınız nasıl katlanıyor.

Soldan üçüncü: Londra ile Lizbon arasında yeni hava seferleri tesis edilmiştir. Bu hatta işleyen tayyare İngilterenin en büyük ve son sistem yolcu tayyarelerindendir.

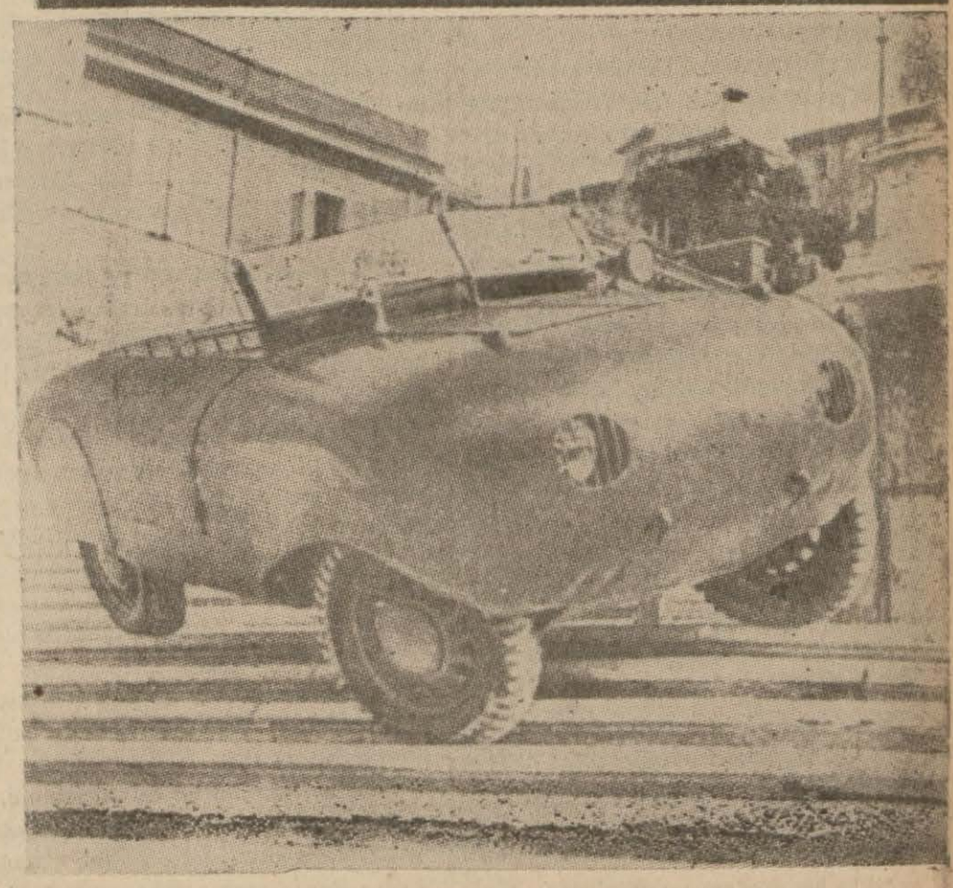

Türk Osmanlı tarihinin karakteristik noktalarına bir bakış

Yazan: **Profesör Bayan Afet**

(Baş tarafı 2 ncide)

le ticarî münasebet ehemmiyetli bir yer almıştır.

Müverrih Yorga, daha 15 inci asırda Osmanlı devletinin takip ettiği ticaret siyasetinin, o zamanın büyük Avrupa devleti olan İspanyadan çok daha akılâne olduğunu itiraf etmektedir.

Fatihten başlıyarak Kanunî Süleymana kadar Osmanlı padişahlarının harici ticaret için verdikleri müsaadeler ancak teşvik edici mahiyettedir. Bu müsaadelerin 15, 16, 17 inci asırlardaki tatbikatı, devletin inkıraz zamanlarındaki kapitülâsyonlardan farkı mu ahedelerin tetkikinden çıkan netice ile anlaşılır. Maamafih kuruluşu işi teşkilâtı arasında fena neticeler doğurabilenleri de çok olmuştur.

Bu umumî çizgilerle anlatmağa çalıştığım Osmanlı devletinin kuruluş ve yükseliş devrindeki kültür hayatı, Türk milletinin teşkilât kudretini göstermek itibarile ehemmiyeti vardır. O millet ki şerefini ve yüksek idarecilerini bulduğu zaman en kudretli mevcudiyet olur. Bir de kültür yüksekliğidir ki ona büyük, geniş ülkeleri idare etmek taliini vermiştir. Eğer o kültürün her sahasında zamanının en yüksek derecesinde olmamış olsa idi, medeniyetin türlü çemberlerinden geçmiş olan ülkelerde hâkim olabilir miydi? O, bu ülkelerdeki medeniyete yabancı değildi.

Kendi ırkının birliğini taşıyan mevcudiyetlere yeni bir devlet ismi ve yeni bir idare tarzı getirmiştir.

Avrupa, Asya, Afrika kıtalarında 6 milyon kilometre murabbaı genişliği kaydeden Osmanlı İmparatorluğu, 13 ıncı asrın büyük bir siyasî ve kültürel mevcudiyetidir.

Fakat 1683 tarihi ona Viyana kapılarında attığı ileri adımı geri aldırır. Acaba bu yalnız bir askerî muvaffakıyetsizlik midir? Bir kumandan hatası, stratejik veya bir taktik yanlışlığı mıdır?

Bunlar askerî hayatta olabilen hâdiselerdir. Fakat asıl mühim olan, bu muvaffakıyetsizliği de hazırlıyan umumî hayatın gidişidir. Osmanlı imparatorluğu 1683 — 1792 tarihleri arasında geriye olan adımlarını çok sıklaştırmıştır. Bu zahirde askerî bozgunluklarla kaydedilir. Fakat bizim tarihte araştırdığımız asıl başka sebepler vardır.

Osmanlı imparatorluğundaki durgunluk ve gerileme hâdiseleri 16 ıncı asrın nihayetinde tohumlarını atmış ve 17 inci asırda, dağılmağa sebep olan bozgunluklara başlangıç olmuştur.

Büyük devlet odamı olan Sokullunun ölümü (1579), hükûmet işlerinde ehemmiyetli bir sarsıntı yapmıştı. Hükümdar mevkiinde olan üçüncü Murat, muhtelif tesirler altında kalarak, kanunlarda lüzumsuz ve zararlı değişiklikler yapmış ve onun zamanından dadır ki devletin sağlam bünyesinde inkıraz mikropları belirmeğe başlamıştı. Bu sıralarda İran ve Nemçe ile yapılan harpler, devletin askerî, malî, idarî hayatında bozukluklara sebep oluyordu. Askerlerin disiplinden ayrılışı, vergilerin cinsen ve miktaren artması, ahaliye yük derecesine gelmiş, asayişsizlik sebebile hükûmet nüfuz ve otoritesi vilâyetlerde yürümez olmuştu. Bunların tesirile memleket içinde yer yer Celâlî denilen zümrelerin isyanı Anadoluyu sarmıştı. Hattâ bunlar içinde hükümdarlığını ilân edenler bile görülmüştü. (1623). Dördüncü Muradın Anadoluda asayişi iade etmesi, ifratlı bir şiddetle ortalığa ancak korku ve dehşet içinde bir sükûnet verebilmişti.

1656 Köprülülerin işbaşına gelişleridir. Sokulludanberi, büyük sarsıntılara uğrayan Osmanlı binası, Köprülülerin yirmi senelik hizmetlerile yeni bir sağlamlık bulmuştur.

Bu devir seksen yıl süren çöküntü emarelerini ortadan kaldırmak teşebbüsü ile, bir hesaplaşma ve tasfiye zamanıdır. 1683 Viyana bozgunluğu ise devletin haricî ve dahilî siyasetinde müthiş bir buhrana sebep oldu. hazineye gelir temin etmek için devlete ait mukataalar malikâne suretile servet sahibi eyalet eşraf ve âyanına verildi. Bununla mütegallibe denilen derebeyleri zuhur ediyordu.

Ordu teşkilâtı olan yeniçeri ocağı ilk devirlerin sağlam bünyesinden çok uzaklaşmıştı. Hükümdarın ordu başlarından ayrılması ve onlara vekâlet eden bir kısım serdar ve seraskerlerin ehliyet ve kifayetsizliği, ordudaki sağlam disiplini zaafa uğratmıştı. Bunda bilhassa haris vezirlerin orduyu tahrik etmeleri Kapıkolu isyanlarına sebep olmuştu. Bu asırdaki daimî harpler ise, ordunun bozulmasında en büyük âmildir.

1699 Karlofça muahedesi, 18 inci asır, Osmanlı İmparatorluğu için Orta Avrupadaki yerleşmesini sökmekle kapar.

Bütün 18 inci asırda devletin dahilî idaresinde ıslahat yapılması, merkezî idarenin kuvvetlenmesi, ordunun siyasetten kurtarılarak itimat olunur bir ordu vücude getirilmesi, maliyenin tanzimi, denizde ticaret ve kudretin tesisi için hiçbir ciddî hareket görülmez.

Devlet idaresi ordusuz, entrikacı ulema ile mağlûp ve cahil kumandanların âciz ve kendilerinden başka bir şey düşünmiyen padişahların elinde istikametsiz bocalamaktadır.

Bu şartlar içinde Osmanlı imparatorluğunda Ruslarla Prut muharebesi, Venedikle ve Avusturyalılarla Mora, harpleri, İran harbi, tekrar 1736 da Avusturya - Rusya harbi ve 1768 den itibaren İkinci Katerina ile hemen fasılasız 30 seneden fazla süren seferler devam eder. Bu seferler, Osmanlı devletinin zarurî olarak kabul etmeğe ve düşmanın inisyativine tâbi olarak yapmağa mecbur olduğu harplerdir.

Bu asrın sonlarında, Osmanlı ordularının mütemadî mağlûbiyetleri asker lik sahasında ıslahat yapılması fikirlerini uyandırdı, üçüncü Selim 1792 de ıslahat hakkında devlet adamlarından lâyihalar istedi. Cevdet tarihi bu hususta yazılmış 21 lâyihadan bahsetmektedir.

Fakat bu lâyiha sahipleri ıslahattan çok korkarlar. Öyle ki, müzakere esnasında bazıları devletin ihtiyarlık devrinde olduğunu, harp peşinde koşmaktansa sulh halini uzatmanın ve bu suretle talimli asker ihtiyacından uzak kalmanın daha makul düşeceğini ileri sürmüşlerdir. İslahatçılar içinde esaslı bir teklif yapan yoktur. Bütün lâyihalar "şimdilik tedbirleri,, saymaktadır.

18 inci asır fennî keşiflerin ve yeni endüstrinin ortaya çıktığı bir devirdir.

Siyasette, orduda, ilimde fevkalâde istidatlar yetişiyordu. Rusya garp medeniyetine giriyordu.

1800 senesine kadar çarlık Karadeniz şimal kıyısında teessüs etmiş ve Osmanlı İmparatorluğu ise filen Tuna ötesine çekilmişti.

19 uncu asır başında Osmanlı devletini, kapısında çarlık Rusyası, Avusturya İmparatorluğu, Avrupada Fransa ihtilâli ve Napolyon seferlerile beliren milliyet idealleri ve Akdenizde bütün ihtirasların şahlanması karşısında, 18 inci asır nihayeti içinde görüyoruz.

Din siyasete âlet, ordu disiplinsiz, yeni sevkülceyşten habersiz ve siyasete hâkim, maliyesiz, merkezi idarede haysiyetsiz bir Orta çağ teşekkülü halindedir. İlk kurulduğu devirlerde iyi verimli işliyen müesseseler ise makûs bir tekâmül ve cihan vaziyetine uygun yürümedikleri için fayda yerine cemiyet hayatı içinde en zararlı olmuşlardır. 19 uncu asrh, Osmanlı imparatorluğuna her nevi buhran ve;

1 — Dejenere olmuş bir hanedan,
2 — Fena idare,
3 — İmparatorluk içinde isyanlar,
4 — Haricî düşmanların istilâ ve istismar faaliyeti,

bütün bunlar rollerini oynuyorlardı.

Vakıâ bu asırda bazı ıslahat hareketlerini tarih kaydeder. Fakat bunlar daima haricî tesir altında ve asla milletin hakikî ihtiyacının karşılığı olarak düşünülmemiştir. Tanzimat adamları ıslahatın bir çok kısımlarını ecnebilerin zorile ve gönülsüz yaptıkları için icraatta enerji ve fikri takip göstermemişlerdir. Âli Paşa, ıslahat hakkında hükümdara verdiği bir lâyihada ıslahatı, bir fırtınalı havada gemisini kurtarmak istiyen kaptanın safra atması kabilinden bir zaruret olarak telâkki etmektedir.

Tanzimat adamları bir devleti kurtaracak, bir milleti yükseltecek tedbirleri kuvvetle tatbik etmek cesaretinden mahrumdurlar. Bir taraftan şeriat hükümlerinin tatbikine devam etmek, öte taraftan da Avrupadan yeni kanunlar almak istediler. Bu suretle bir çok sahalarda zararlı ikilikler oldu. Meselâ yeni tedrisat sistemile eski medrese zihniyeti bir arada yürüyemezdi. Tanzimatçılar fikir hürriyetinin aleyhinde idiler. Millet, hürriyet kelimeleri en sevilmiyen ve manası anlaşılmıyan mefhumlardı.

Umumiyetle liberal zannolunan yeni Osmanlılar dahi, bütün kanunların mecelle gibi hep şeriattan alınmasını istiyorlardı. İşte 19 uncu asır Osmanlı devleti, bu kararsızlık, idaresizlik ve çöküntü içindedir. Bu asır, İmparatorluğu dağıtmak için ne lâzımsa onu yapmıştır. Dahilî isyanlar ve haricî istilâlar imparatorluk arazisinde yeni yeni devletlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Toprakları dağılan ve parçalanan Osmanlı imparatorluğunun üzerinde bugün şu devletlerin arazisi vardır:

Irak, Suriye, Palestin, Erdün ve Hicaz krallıkları, Yemen, Habeş eyaleti, Mısır, Bingazi, Trablusgarp, Tunus, Cezayir, Yunanistan, Arnavutluk, Bulgaristan, Yugoslavya, Macaristan, Romanya, Cenubî Lehistan, Uranya, Kırım, Kafkasya, Azerbaycan, Türkiye.

Hulâsa ve netice olarak şunu görüyoruz: 13 üncü asrın sonunda ufak bir beylik halinde kurulan Osmanlı devleti, 14 ve 15 inci asırlarda büyüdü, yükseldi, tarihte dünya imparatorluklarından biri olarak mühim yer işgal etti. 16 ıncı asır bu varlığın en büyük kültür eserlerini verir, İmparatorluk her hususta en yüksek şahikasına çıkmıştır. Fakat yine 16 ıncı asrın sonudur ki, bu yükselişin ters inişine başlangıç olmuştur.

17, 18 inci asırlardaki Osmanlı devletinin idarecileri cetlerinin koyduklarını zamanın tekâmülüne uyduracak halde değillerdir. Hazır miras yerinde saymak için bir âmil oluyor. Devletin teokratik sisteminden doğan bu hâdise cemiyetin tekâmül kanunlarına zıt yürüyor.

16 ıncı asırda Avrupaya üstün olan Türk Osmanlı varlığı inkişafını takip edemediği için 19 uncu asırda "Hasta adam,, lâkabını alacak kadar düşkünlük gösteriyor.

Onun idarecileri ve ileri gelen mütefekkirleri dahi "İhtiyar devletlerini,, olduğu gibi muhafaza etmek kaygusundadırlar. Halbuki ilerlemekten geri konulan bir millet ihtiyar değil çocuklaşmağa mahkûmdur. Devlet ve milletlerin genç ve ihtiyar denilmeleri realiteye uymıyan tabirlerden başka bir şey değildir. Milletler kendi tekâmül kaideleri içinde dünya gidişine uymakla daima canlı bir mevcudiyet olmak iktidarındadırlar. İşte Osmanlı devleti kültürünün her safhasını ihmal ederken inkırazını hazırladı. 1792 - 1919 tarihleri arası bütün bu safhaları kaydedir. Onları etüt etmek düşüncelerimizi o noktalarda teksif etmek, yeni hayatımız için elzem bir iştir. Çünkü Osmanlı imparatorluğu son asırlarında dini siyasete âlet tutmuş, ordusunda disiplini kalmamış, maliyesi bozuk bir devlettir.

Fikir hayatı Türk milletinde unutulmuş bir halde, ekonomi hayatı ise alabildiğine ecnebi ellerine geçmişti. Bu hal bize şu düsturu hatırlatır: devlet hayatı, bütün kültür müesseselerine müsbet veya menfî tesir yapar.

Osmanlı imparatorluğunda bu devlet idaresi hayatı iyi olduğu zaman bütün diğer içtimaî ve iktısadî müesseseler müsbet sahada ilerlemiş, bilâkis devlet hayatındaki durgunluk ve gerileme inkıraz devrinde en fena tesirlerini göstermiştir.

20 inci asra girerken Osmanlı idaresindeki değişiklik cezrî olmaktan yine çok uzaktı. Meşrutiyet 1914 harbini en fena şerait içinde neticelendirdi. İmparatorluğun yıkılışına hep şahidiz. 1919 asırların zelzelesinden kurtulabilen bir Türk mevcudiyetinin bu yıkıntılar içinden sapsağlam çıkabileceğini, daha dört yıllık istiklâl mücadelesile meydana koyar, 1923 onu asıl adile dünyaya tanıtırken inkılâp hayatına girişimizi hep yaşadık ve yaşıyoruz.

Zararlı olan müesseselerin ıslahatla değil, inkılâpla faydalı hale geleceğini bize en büyük Türk yaparak öğretti. Türke istiklâl veren el ona kültür hayatının her safhasında ileri gitmenin bir zaruret olduğunu öğretiyor. Yeni hayatımızın ileri gidişteki hızını tarihimizin derinliklerindeki kuvvete dayanarak alıyoruz.

Bu izahlarımla geniş çizgiler ile anlatmağa çalıştığım "Türk - Osmanlı tarihinin karakteristik noktalarına bir bakış,, bize bu hakikati bildirir. Bir devletin siyasî hayatı milletinin kültür hayatile en sıkı bir surette alâkalıdır.

Kültür hayatında, yani, devlet, fikir ve ekonomi sahalarında eser gösteren milletler medeniyette bir mevcudiyet olurlar. Bir de milletler daima beşer tekâmülüne uygun olarak kendi cemiyetlerinin hayatını tanzim etmelidirler. Müstakil siyasî mevcudiyet esastır. Ancak kültür hayatında ilerleyiş bu istiklâli sağlam olarak tutmağa muktedirdir. Milleti için inkılâplar yapan Büyük Türk ona prensip olarak inkılâpçılık vasfını da verdi.

Bundan şunu anlıyoruz ki, Türk milleti ilerlemek için hiçbir engel tanımaz.

Dinamik karakterle yürüyüş, ona inkılâpçılık vasfını en lâyık kılar.

Tehlike

Yazan: **Sidney Horler** — 55 — Çeviren: **H. Münir**

Ben dünyanın muhtelif yerlerinde birçok garip vaziyetler karşısında kaldım. Fakat o gece gördüğüm vaziyet harikulâde idi. Skotland Yarddaki hususî mülâkatımız esnasında Merinin sözlerinden, Granstonu sevdiğini anlamıştım. Fakat Granstonu adalet önüne çıkarmak uğruna bu aşkını öldürmüştü. Kızını, bu tarzı harekete sevkeden şeyin, sana "Tehlike" tarafından gönderilmiş mektup olduğunu biliyorum. Fakat Granston, Merinin elinden kaptığı tabancayı kaldırınca, Meri onun intihar edeceğini kestirerek kalbi yerinden oynadı. Bütün aşkı yeniden canlandı ve Granstonun üzerine atılarak, onu uğramak üzere olduğu felâketten kurtarmak istedi. Kendisi hayatını tehlikeye koyarak onun elinden tabancayı almak istedi. Granston onun müdahalesini tesirsiz bırakacak kadar kuvvetli olmakla beraber Meri, tabancadan fırlayan kurşunun istikametini değiştirmek suretiyle olsun Granstonu ölümden kurtardı.

— Şimdi ne olacak. Granston ne ceza görür. Şantajcılık suçu için idam edilecek değildir ya?

— Hayır. Şantaj için adam asılmaz. Fakat katletmek suçundan asılır. Jarden vakasını unutuyor musun?

. . . . . .

Brandel doktorun göndereceği hastabakıcıyı beklerken, bu düşüncelerle meşguldü.

Hastabakıcı geldi ve her şeyden önce Brandelin yorgun yüzüne bakıp:

— Sizin biraz uyumağa, istirahat etmeğe ihtiyacınız var Mister Brandel! dedi. Gidip yatınız. İcap ederse sizi kaldırırım.

* * *

Sen Jorj hastahanesinin hususî bir odasında, kafası, henüz yapılmış çok ciddî bir ameliyattan sonra kocaman sargılarla bağlanmış olan bir genç adam, bir yandan öbür yana ıstırap içinde dönüyordu...

Kendisine bakan hastabakıcı onun üzerine eğilerek dudaklarından şu kelimenin döküldüğünü işitti:

— Ah... Meri!

XXVI

Meri, kendisine getirilen kartvizite baktı. Üzerinde "Ledi İren Deyl" yazılıydı. Bu kadını görüp görmemek üzerinde tereddüt ediyordu. Hatırasında o kadar acı sözler, maceralar canlandı ki bir an için evde olmadığını söyleterek başından savmak istedi.

Fakat bu hareketin korkaklık manasına geleceğinden çekindi. Bilhassa yüreğinin rahatlığı için her şeyi öğrenip kat'î bir neticeye varmak lâzım olduğunu da biliyordu.

Karşısında bekleyen hizmetçi:

— Burada olduğunuzu söylemedim efendim, dedi. Bakayım dedim.

Meri:

— Gelsin, dedi. Kendisiyle görüşebilirim.

Ledi İren, her zamanki gibi gayet şık giyinmişti. İçeri girer girmez ellerini uzatıp:

— Benim küçük yavrucuğum, dedi. Bütün başınızdan geçen hâdiselere ne kadar müteessir olduğumu söylemeğe geldim. "Tehlike" denen serserinin maskesini düşürmeğe muvaffak olan senmişsin, öyle mi?

Meri, misafirine yer gösterdi:

— Beni bu mesele için mi görmeğe geldiniz Ledi İren? dedi.

— Elbette canım. Zira bu bahiste sana o kadar borçluyum ki... Bir vakitler Granstona fazla düşkün olduğumu söylemekten çekinmedim. Fakat neticede onun ne korkunç bir adam olduğunu, hakikî hüviyetini meydana çıkardığım için sana teşekkür etmekliğim tabiî değil midir?

Meri bu sözlere daha fazla tahammül edemiyeceğini hissetti. Çünkü bu kadının, sempati göstermekten ziyade merak ve tecessüs için geldiğini anlıyordu. Bu hırçın misafirin yeşil gözlerinde müstehzî bir parıltı, dudaklarında kötü bir gülümseyiş vardı. Meri:

— Maalesef, dedi. Bugün biraz rahatsızım. Bu itibarla...

Ledi İren sözün alt yanını tamamladı. Yerinden sıçrayarak:

— Bu itibarla, benimle konuşmanız bile bir hata oluyor değil mi? Fakat ben yüz yaşıma kadar da beklesem seninle gene bir yerde yüzyüze gelecektim, seni Amerikalı şırfıntı seni! (Sesi daha ziyade bir yılan ıslığını andırarak:) Çünkü sevdiğim adama karşı yaptığın cezayı sana muhakkak çektireceğim. Hem öyle bir ceza ki ömründe unutamıyacaksın. Sen bugün kendini güzel sanıyorsun belki... Bu güzelliğini ben mahvedeceğim.

Meri onun bu haline hayretle baktığı sırada, karşısındaki kadının sağ elinde bir şişe bulunduğunu gördü.

— Güzelliğe karşı bir hoş deva vardır. Onu da bilirsin sanırım: Kezzap! Bu kezzap senin derini yiyecek ve...

Meri korkmuştu. Haykırmak istedi. Fakat sesi çıkmayordu. Acaba bu korkunç tehdit bir hakikat mıydı? Bu menfur kadın dediğini yapacak mıydı?..

Evet. Yapacaktı galiba.. Çünkü eldivenli olan sağ eliyle şişenin tapasını açmıştı...

(Devamı var)

Alemdar sineması
İki film
1 — Üç ahbap çavuşlar.
2 — Saadet durağı..

Göz hekimi
Dr. Murad Rami Aydın
Taksim — Talimhane, Tarlabaşı caddesi No. 10 Urfa apt.
Tel: 41553

Diyego buna da sert bir cevap verdi:

— Başkasının kullandığı, hele ölü bir adamın atını almak uğursuzluktur. Sakın ha...

. . . . . .

Şahinle Alvardo dolu dizgin yol alıyorlardı. Haydutların bulundukları yeri Diyego tarif etmişti. Fakat Şahin, onların yerlerini çoktan değiştirmiş olduklarını tahmin ediyordu.

Bir aralık Alvardoya:

— Biz, dedi, yolumuzu değiştirsek çok iyi olur. Evvelâ çiftliğe gidelim..

— Daha iyi olurdu..

Şahin, araziyi karış karış biliyordu:

— Beni takip et.. diyerek atını sürdü.

Bir saat sonra çiftliğe gelmişlerdi. Şahin, kâhyaya:

— Silâh kullanabilecek ne kadar adamımız varsa hepsi hazırlansın. emrini verdi.

Aylardır işleri güçleriyle meşgul olan çiftlik adamları, böyle anî bir emirle neye uğradıklarını anlamadan hazırlanmağa başladılar. Her halde bir tehlike vardı.

Baskın

Şahinle Alvardo yollarını değiştirerek çiftliğe giderken Don Pedro haydutlarının çok yakınından geçmişlerdi. Hattâ pusuya yatanlardan birkaçı nal seslerini duymuşlar, reislerine haber vermişlerdi.

Don Pedro şüphelenmişti. Fakat Şahinin yolunu değiştireceğine ihtimal vermediği için:

— Başka adamlar olacak?.. demişti.

Biraz sonra uzaktan, kendilerine doğru bir atlının son süratle gelmekte olduğunu gene nal sesinden anladılar. Haydut:

— İşte, dedi, geliyor. Dikkat edin. Kaçırmayın.. Derhal ateş edeceksiniz.

Pedro sonra kendi kendine söylenmeğe başladı:

— Yarın onun kesik başını Valansiyada dolaştıracağım..

Süvari, tam pusu kurulmuş yere gelince her taraftan yaylım ateşi başladı. Zavallı adam neye uğradığını belki de anlamıştı. Fakat çare yoktu. Yabancı olmadığını tanıtıncaya kadar cansız bir halde yuvarlanmıştı.

Haydutlar, maksatlarına nail olmuşlardı. Koşarak yerden kaldırdılar. Don Pedro:

— Ölmüş köpek herif..

Diye söyleniyordu.

Biri:

— Eyvah..

Diye haykırdı.

Öbürü:

— Aman Allahım..

Diye elleriyle yüzünü kapadı.

Arkadaşlarını tanımışlardı.

Don Pedro öldürmüşy(şanibu u-

Don Pedro kudurmuş gibi ağzından köpükler akıtarak:

— Alçak Diyego bize oyun oynadı.. diye homurdandı.

Sonra:

— Bu akşam hepsini köpekler, domuzlar gibi geberteceğim. Haydi hazırlanın, çiftliğe gidiyoruz. Biraz evvel duyduğumuz nal sesleri onların idi. Kızı da alıp çiftliğe döndüler.

. . . . . .

Şahin adamlarını hazırlıyamamıştı, ki etraftan bağırışlar koptu:

- Geliyorlar...

len kızı bırakıp nasıl gidecekti? Efendisi yüzüne tükürmez miydi?..

Fakat başka çare de yoktu. Hiç olmazsa başlarına geleni haber verirdi:

— Kabul ederim.. dedi.

— Yalnız şunu syliyeyim ki bizi bir yere haber vermeği düşünüyorsan senin de hayatın tehlikeye girer.

— Haber mi?.. Siz bana bir fenalık yapmadınız ki haber vereyim..

— Haydi öyle ise..

Don Diego atına atlıyarak koşturdu..

Haydut bıyık altından gülüyor, dişlerini gıcırdatıyordu:

— İşlerin bu kadar tıkırında gideceğini ummazdım. Aptal, bizi aldattığını sanıyor, halbuki efendisini kendi eliyle pusumuza düşürecek.. Şahin denen köpek, bu sefer elimizden kurtulamaz..

Don Pedro, adamlarına döndü. İçlerinden ikisini ayırdı:

— Çabuk, dedi, bu güzel kızı belediyenin yanındaki evime götürün.

Diyego, efendisini kolayca buldu. Atından atlar atlamaz:

— Ben buldum, ben buldum..

Diye bağırdı.

— Neyi, kimi buldun?.

— Aradığınız kızı..

— İzabellayı mı?.

— Evet.. Fakat elimden aldılar.

Şahin çılgın gibi Diyegonun üzerine atıldı:

— Ne diyorsun, delirdin mi?.

Diyego derin bir nefes aldıktan sonra başına geleni anlattı:

— Bu kurnazlığı göstermeseydim kızı da, beni de mahvedeceklerdi. Size haber vermek için yalanlar bile uydurdum.

Şahin, işin öyle kolay halledilir cinslerden olmadığını anlıyordu. Don Pedro yaş tahtaya ayak basmazdı:

— Orada bekleyeceklerini biliyor musun?.

— Tabii, buna eminim.

— Eşek herif.. Neye eminsin. Elindeki kadını haydutlara teslim ettin.

Şahin, o kadar hırslanmıştı, ki Diyego titremeğe başladı:

— Ben, ben ne yapabilirdim.

Diye kekeledi.

Şahin Alvardoya döndü:

— Azizim, dedi, bu Pedronun oralarda dolaşması, babasının hayrına değildir. Benim anladığım o bizim çiftliğe baskın yapmak niyetindeydi. Şimdi aptal Diyegoyu ele geçirdi. Bizi de ele aldı demektir. Benimle gelmeğe cesaret gösteriyor musun?..

Alvardo tereddüt etmeden cevap verdi:

— Sizinle her yere gitmeğe hazırım sinyor..

— O halde hemen gidelim..

Diyego söze karıştı:

— Fakat sinyor, dedi, kendimizi ateşe atacağız.

Şahin hiddetle döndü:

— Senin yaptığın kâfi.. Sen zaten onun adamı olmuşsun. Git onunla çalış. İstersen daha evvelden gidip benim geldiğimi haber ver..

Bu söz, Diyegoya çok ağır geldi:

— Ben, dedi, o kadar alçak adam değilim..

— Sana alçaksın demedim, yalnız yaptığın iş erkekliğe yakışmaz. Pek âlâ kızı onların elinden kaçırabilirdin. Şimdi istersen gelir, istersen kalırsın. Tamamiyle serbestsin.

— Beni dinlemiyorsunuz, ki onlar yirmi atlı, hepsi silâhlı.. Nasıl döyüşürüz onlarla..

Şahin yerinde duramıyordu:

İngiliz Gemisi Gelmiyor

Bu sabah Vindiktin isminde bir İngiliz mektep gemisinin limanımıza gelmesi mukarrerdi. Gemiden gelen bir telsizden bu seyahatin yapılmıyacağı bildirilmiştir.

RADYO

27 - T. evvel - 938 - PERŞEMBE

AKŞAM NEŞRİYATI :

Saat 18,30 Dans musikisi. 19 Spor konuşmaları: Eşref Şefik tarafından. 19,30 Karışık plâk neşriyatı. 19,55 Borsa haberleri. 20 Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,40 Ajans haberleri. 20,47 Ömer Rıza Doğrul tarafından arapça söylev. 21 Saat ayarı: Orkestra: 1 — Straus: Danüb blö vals. 2 — Delibes: Mazurka. 3 — Midleton: Rey döneğr. 21,30 Rıfat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 22,10 Hava raporu. 22,13 Darüttalim musiki heyeti: Fahri Kopuz ve arkadaşları tarafından. 22,50 Son haberler ve ertesi günün programı. 23 Saat ayarı, İstiklâl marşı, son.

Yabancı Radyolardan Seçilmiş Parçalar

OPERA VE SENFONİ KONSERLER:

8. Ştutgrat: Karmen (Bize).
9.10 Kalundborg: Eroika (Beethovenin 3 üncü senfonisi).
9.10 Königsberg: 5 inci senfoni (Beethoven).
10. Hilversum: Cortot konseri.
10. Roma gr: Turandot (Ruccini).
10.15 Londra (R.): Sibelius Festivali.
10.30 Radio Paris, Sottens: Arlesienne (Bizet).

ODA MUSİKİSİ:

6 Berlin; 7.20 Münih; 7.30 Frankfurt (Mozart); 8 Leipzig (Brahms); 8.25 Budapeşte; 10 Eyfel; 11 Varşova (Mozart, Haydn).

PİYES VE KONFERANSLAR:

7. Radio Paris: Racan ve Mairet'nin piyesleri.
10. Turino gr: Datri'nin komedisi.
10.30 Paris PTT: "Allantide" (P. Benoit)
11.45 Strasburg: "Siberia" (R. Richard).

HAFİF MUSİKİ:

8. Varşova; 9 Lille; 9.10 Berlin, Viyana; 10 Brüksel 2; 10.30 Budapeşte; 11. 30 Alman istasyonları; 12.5 aVrşova; 12.10 Budapeşte (Çigan orkestrası).

DANS MUSİKİSİ:

8.45 Hilversum 2; 10 Berlin; 11.25 Londra (N.); 12.15 Turino gr; 12.50 Londra (R.); 11.15 Londra (N.); 1.20 Hilversum 2.

Kumar Parasını İstedi

Balatta odun iskelesinde Yunusun kahvesinde eroin kaçakçısı Ahmetle Çatalcalı Sabatay kumar oynamışlardır. Sabatay, Ahmedin 11 lirasını alınca on parasız kalan Ahmet polise başvurmuş, Sabatayı yakalattırmıştır.

—o—

Küçük Kardeşini Yaraladı

Yeşilköy İstasyon cadesinde oturan balıkçı Hasanın kızı dört yaşında İsmet, dün annesi Fatma odadan dışarı çıktığ ırbir sırada ekmek bıçağını eline geçirmiş, küçük kardeşi iki yaşında Nuranı başından yaralamıştır.

HALK OPERETİ
Yakında Beyoğlunda Halk Operet tiyatrosunda: *(Kına gecesi)*
BÜYÜK OPERET
T: 40335

Dünkü hava

Yurtta hava, Karadeniz kıyıları ile Orta Anadolunun şark kısımlarında ve cenup doğusunda çok bulutlu ve mevzii yağışlı, diğer bölgelerde umumiyetle bulutlu geçmiş, rüzgârlar, doğu Anadoluda cenup istikametinden hafif, Akdeniz kıyılarında garbî, diğer bölgelerde umumiyetle şimali istikametten orta kuvvette esmiştir. Dün İstanbulda hava bulutlu geçmiş, rüzgârlar şimali garbiden saniyede 2-4 metre hızla esmiştir. Saat 14 de hava tazyiki 764.8 milimetre idi. Sühunet en yüksek güneşte 46.5 gölgede 15.4 ve en düşük 28 santigrat kaydedilmiştir.

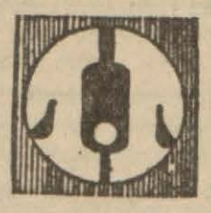

TURAN TİYATROSU
Halk san'atkârı Naşit,
Okuyucu: SEMİHA MİŞEL Varyetesi..
3 KEMİKSİZ KIZLAR
Tarafından : Akrobat DANS...
Lâleli yangın yerleri
3 Perde...

BUGÜN KALKACAK VAPURLAR

(Erzurum — 16 Karadenize), (Uğur — 930 İzmite), (Marakaz — 16 Mudanyaya) kalkacaktır.

GELECEK VAPURLAR

(Eğe — 16 Karadenizden), (Marakaz — 11.35 Mudanyadan), (Bartın — 8 Ayvalıktan) gelecektir.

Şehir Tiyatrosu

27 - 10 - 938 Perşembe günü akşamı 20,30 da

KAN KARDEŞLERİ

4 perde komedi..

Yeni Neşriyat

Siyasî İlimler

Aylık "Siyasî İlimler" mecmuasının 88 inci sayısı çıktı. Bu nüshasında Ahmet Şükrü Esmer, Hasan Şükrü Adal, Osman Ergin, Ali Ekrem Geris, Prof. Giorgio del Vecchio, Muharrem Feyzi Togay, Mübin Başarın etütleri, kronik ve bibliyoğrafyaları bulunmaktadır.

Bu değerli mecmuayı her münevver okumalıdır.

Alacak Yüzünden Kavga

Üsküdarda Sultantepede Servilik sokağında 17 numaralı evde oturan 20 yaşında Halil ile Ortaköyde Hilâl tütün deposunda Mustafa ve Ahmet alacak yüzünden kavga etmişlerdir. Ahmetle Mustafa Halili yere yatırıp taşla sırtına vurmuşlardır. Suçlular yakalanmıştır.

Mektep kitaplarınızı
VAKIT Yurdu satış yerinden kolaylıkla
tedarik edebilirsiniz

— KURUNun kitap şeklinde roman tefriksaı —

Ben Flindersin cesedi yanına vardığım vakit, mahut band cesedin yanında idi. Onu sonradan bulmuş gibi görünerek senin nesöyliyeceğini anlamak istedim. Flindersi öldüren sensin, Mark Peters! Elisi de öldüren sensin! Partrici de öldüren sen! Kreyvini de öldüren sensin... Bu gece de Marpleyi öldürmek istiyordun.

Peters gülerek:

— Budala! dedi. Partric öldürüldüğü zaman ben orada değildim. Müfettiş Ren de pek âlâ bilir ki ben orada değildim. Gerek müfettiş Ren, gerek arkadaşları, patlamayı işitir işitmez içeri koştular ve.....

— Evet. İçeri koştular ve Partricin cesedinden başka ortada bir şey yoktu. İçeriye girilecek başka bir yer de yoktu. Oda, aşağı yukarı tek mahreçli bir beton kutu idi. Zabıta, gizli bir mahreç olup olmadığını anlamak üzere her tarafı sıkı sıkıya muayene etmişti. Hülâsa içerde yalnız Partric bulunuyordu. Partric kendi kendisini de öldüremezdi. Çünkü silâhı yoktu. Ateş etmeğe yarıyacak makine nevinden herhangi bir gizli âlet de mevcut değildi... Partricin, patlayış işitildiği zaman öldürüldüğüne kani değilim. O ses, sadece zabıtayı şaşırtmak için yapılmış bir infilâktı. Polis onu bir tabanca sesi zannetti. Zira bir tabanca sesi bekliyorlardı. Partricin başında da bir kurşun yarası olduğu için buna hükmettiler. Fakat Part-

Motör de bir taraftan yata doğru gidiyordu. Yata yaklaştı. Doktor, elinde siyah çanta ile aşağıya indi. Yattan birçok telâşlı sesler işitiliyordu. Alaster Maknab, durmaksızın yazı yazmakla meşguldü.

Derken birisi onun kolunu dürterek:

— Seni yattan istiyorlar, dedi.

— Bir saniye beklesinler.

— Seni Müfettiş Ren istiyor. Bekliyemez.

Alaster Maknab bu sırada kendi kayığına doğru atlamak teşebbüsünde bulunmuş ve kayığı alt üst etmek derecesine getirerek bir hayli cabalamışsa da, tekrar yanaşan motöre alınmış ve yata getirilmişti.

. . . . . .

Alaster Maknab kurulanmış ve battaniyelere sarılı olarak müfettiş Renin önüne getirilmişti.

Müfettiş Ren yanında Mark Peters, ve komiser Lit bulunuyordu.

Yanıbaşındaki kamaraya alınan Marpley ile de doktor meşgul olmakta idi. Marpley henüz kendine gelmemişti.

Müfettiş Ren, Maknaba hitap ederek:

— Anlat bakalım, dedi.

— Ben her zaman anlatabilirim. Ben konuşmağı seven bir adamım. Ancak siz önce Mister Peters'ten işe başlasanız.

— Ne demek istiyorsun?

— Ben, dedi, ölüme gidiyorum. İstersen sen gelme Alvardo..

Ve atını sürdü.

Alvardo da Diyegonun yüzüne bakmadan Şahini takip etti. Yalnız başına kalan Diyego bir müddet düşündü:

— Bile bile ölmeğe gidilir mi?.. Bu ne delilik.. diye söylendi.

Yerinde iki tarafa döndü:

— Ben canımı yolda mı buldum, ki..

Konuşmakta devam ediyordu:

— Keşki bir şey söylemeseydim.. Nereden haberi olacaktı. O haydut da gelip senin aradığın kızı adamının elinden aldım diyecek değildi ya.

Bu Şahin denen sinyor, sahiden delirmiş. Kızı seviyor mu nedir. En korkunç haydutlarla çarpışacak.. Oraya bir gitsin de gününü görür..

Diyego böyle söylenmekle beraber gitmek arzusu içini kemiriyordu... Atına atladı ve yavaş yavaş arkalarından yürüdü. Bir hayli ilerlemişti. Önünde kimseler göremeyince atını koşturdu. Etraf tamamiyle kararmıştı.

Diyego hem gidiyor, hem de korkuyordu. O kadar, ki geri dömeği bile düşünmeğe başlamıştı. Aklına bir kurnazlık geldi:

— Ben hep arkadan giderim.. Ne olursa onlara olur.

Diye düşündü.

Bir saattan fazla yol almıştı. Bir dönemeci dönüyordu. Birden iki atlı önüne çıktı. Biri bağırdı:

— Dur.. Teslim ol..

Fakat Diyego kendini toplamaya vakit bulamadan bir silâh patladı. Göğsünü yalayarak geçen kurşunlarla kocaman Diyego da yere yuvarlanmıştı. Süvariler, atlarını son sürat atle koşturmaya hazırlanırlarken korkudan ne yaptığını şaşıran Diyego da silâhını çekerek karşısında bir heyolâ gibi dikili duran adama ateş etmişti.

Süvari, atının üzerinde iki tarafa sallandıktan sonra büyük bir gürültü ile yere yuvarlandı.

Fakat hayret, Diyego iki ses birden duymuştu, biri kalın ve boğuk bir ses:

— Yandım..

Diye bağırmış, bunun yanında ince bir kadın sesi:

— Allahım..

Diye haykırmıştı.

Diyego neye uğradığını anlamadan ikinci süvarinin dolu dizgin uzaklaştığını gördü. Hiç yerinden kımıldamıyor, etrafını dinliyordu.

Boğuk bir erkek sesi kısa fasılalarla duyuluyordu:

— Ölüyorum, beni kurtarın..

Diye yalvarıyordu.

Diyego, evvelâ bunun bir oyun olması ihtimalini düşündü. Fakat sonradan inleyen adamın bir yaralı olduğuna inanarak bir elinde piştov, bir elinde uzun kılıcı yavaş yavaş, yerde sürünerek yaklaşmağa başladı. Mesafe birkaç metre kalınca gür bir sesle bağırdı:

— Eğer kımıldarsanız, Allahın başı için yemin ediyorum ateş ederim.

Yaralı son bir defa:

— Ah...

Diye derin bir iç çekti. Otlar hışırdadı ve ses kesildi.

— Hey.. cevap ver.. kimsin sen..

— ....

— Bir daha söylüyorum. Cevap vermezsen ateş edeceğim.

— Beni kurtarın. Allah aşkınıza beni kurtarın..

Diyego, etrafını cinlerin sardığını sanarak dualar okumaya başladı. Son sözü, güzel sesli bir kadın söylüyordu. Kendisi bir defa ateş etmiş, attan bir kişi düşmüştü. Halbuki biri boğuk, biri ince iki ses çıkıyordu.

— Siz bir insan mısınız?..

— Kimseye ziyanı olmayan bir insanım.. Beni kurtarın..

Bir kadın sesi olduğu muhakkaktı Diyego, bütün cesaretini toplıyarak ayağa kalktı. İhtiyatı elden bırakmıyarak ilerledi. Yerde serili duran kadının başucunda durdu:

— Yavaş yavaş kalk, dedi. Eğer bir oyun düşünüyorsan aldanırsın. Her tarafı adamlar sarmıştır.

Bu, İzabella idi. Diyego Şahinle Alvardonun arkasından yola çıktıktan sonra başka bir yola sapmış, Don Pedronun emriyle eve götürülmekte olan iki hayduda rastlamıştı. Bu suretle İzabellayı ikinci defa ele geçirmiş oluyordu.

Diyego, karşısındaki kızın birkaç saat evvel haydutlara kaptırdığı İzabella olduğunu görünce sevincinden elindeki kılıçla tabancayı bir tarafa fırlatarak onu kucakladı:

— Ah bilseniz sinyorita, dedi, sizin için neler çektik..

— Sinyor Şahini bulamadınız mı?

— Bulamaz olur muyum. Sizi kurtarmaya geliyorduk. O, arkadaşım ile önden gitti.

— Nereye?..

— Seni haydudun elinden almaya..

— Mahvolduk.. Öldürecekler..

— Ben çok söyledim.. Bu iş böyle olmaz dedim.. Dinlemedi.

— Onlar senin Şahini getireceğini biliyorlardı. Yolda pusu kurdular.

— Eyvah.. Yandılar..

İzabella, Diyegonun ellerine sarıldı:

— Onları sen kurtarabilirsin, dedi.

Diyego hayretle sordu:

— Ben mi kurtarabilirim..

— Senden başka kimse kurtaramaz.. Arkalarından atını koştur. Belki yetişirsin.. Ben seni burada beklerim.. Bir tek fırsat budur.

Diyego böyle tehlikeli işe dünya yerinden oynasa giremezdi. Hem bu gece yarısı atını çatlatacak kadar koşturacaktı. Sert bir sesle:

— Bu katiyen olmaz, dedi, sizi yapayalnız burada nasıl bırakabilirim. Sonra efendime ne cevap vereyim.

— Fakat efendin oraya giderse bir daha geri dönemiyecek..

Diyego göğsünü kabartarak sahte bir cesaretle:

— Sen, dedi, kadınsın.. Böyle işlere aklın ermez.. O, işini bilir, güvenmediği yere gitmez. O haydut, sinyorun geldiğini duyunca kaçacak yer arar ama bulamaz..

İzabella ağlar gibi tekrar yalvardı:

— Fakat siz vaziyeti bilmiyorsunuz, Haydut, yolun her tarafına adamlar gizledi. Kancıkça öldürecekler..

— Dedim ya, benim kadar bilmezsiniz. Hiç bir şey yapamazlar.

— Bari biz de burada durmıyalım. Yavaş yavaş yürüyelim..

Diyego son teklifi kabul etti. Yalnız daha evvel ölünün silâhlarını, üzerindeki bazı eşyayı aldı ve atını dizgininden tutarak yürümeğe başladılar.

Biraz evvel öldürülen haydudun atını niçin almadığını Diyegoya sordu:

— Bari, dedi, o atı da alsak.. Lâzım olurdu..

DENİZBANK

Cumhuriyet bayramı günlerinde
ilâve vapur seferleri

CUMHURİYETİN ON BEŞİNCİ YILDÖNÜMÜ MÜNASEBETİLE 28 Birinciteşrin 1938 cuma gününden 31 Birinciteşrin 1938 pazartesi gününe kadar Haydarpaşa - Kadıköy, Adalar ve Bostancı hattında yapılacak ilâve seferler, aşağıda yazılıdır:

1 — Cuma günü Köprüden saat 13.30 da bir vapur kalkacak tekmil Adalara uğrayarak Büyükadaya gidecektir.

2 — Pazar günleri yapılmakta olan ve Büyükadadan 19.25 te kalkan 231 No. lu seferle yine pazar günleri Büyükadadan 20.30 ve Bostancıdan 21.40 ta kalkmakta olan 232 ve 233 No. lu seferler cumartesi günü de yapılacaktır.

3 — Pazar ve pazartesi günleri Köprüden 1.30 da bir vapur kalkacak Kadıköyüne ve tekmil Adalara uğrayarak Büyükadaya gidecektir. Yine Köprüden 2.30 da Haydarpaşa ve Kadıköyüne bir vapur kalkacaktır.

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonu ilânları

1 — Selimiye tümeni birlikleri ihtiyacı için 390 K. kayısı, vişne veya ayva reçelile 390 K. beyaz peynir pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 31-10-938 pazartesi günü saat 14 de Selimiye tümen As. dairesindeki tümen satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Pazarlık sonunda tahakkuk edecek fiyat üzerinden yüzde 15 katî teminat derhal tümen veznesine yatırılacaktır. (7959)

ZAYİ

2467 numaralı İsak Niyego namı taşıyan bisiklet ehliyetnamesini kaybettim. Bu ehliyetnamenin hükmü olmadığını beyan ederim,

Osmanlı Bankası
ilân

Osmanlı Bankasının Galata, Yenicami ve Beyoğlu şubeleri, cumhuriyet bayramı münasebetile ilkteşrin 28 (öğleden sonra) ve 29 günleri kapalı bulunacaktır.

İstanbul Beşinci İcra Memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz olup paraya çevrilmesine karar verilen halı, masa, gardirop ve sair ev eşyası açık artırma suretiyle 2 - 11 - 938 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 16 da eski Bomonti, şimdi Silâhşor caddesi 9 numaralı evde satılacaktır. Birinci artırmada verilen bedel muhammen kıymetin yüzde yetmiş beşini bulmazsa ikinci artırma 7 - 11 - 938 pazartesi günü ayni saatte yapılarak en çok artırana ihale edilecektir. Almak isteyenlerin gösterilen mahalde mezkûr saatte hazır bulunmaları ilân olunur.

İstanbul Komutanlığı
Satınalma Komisyonu ilânları

İstanbul komutanlığına bağlı kıtaat eratı için 4000 kilo pırasa 4000 kilo lâhna 4000 kilo ıspanak satın alınacağından pazarlığı 31.10-938 pazartesi günü saat 14 de Fındıklıda satın alma komisyonunda yapılacaktır.

İsteklilerinin belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. (7945)

* * *

Gümüşsuyu hastanesi için 500 kilo pirinç unu, 120 kilo nişasta, 400 kilo çorbalık şehriye 500 kilo soda satın alınacağından pazarlığı 4 İkinciteşrin 938 cuma günü saat 10 da Fındıklıda komutanlık satın alma komisyonunda yapılacaktır.

İsteklilerinin belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. (7946)

* * *

Maltepe askerî lisesi için 600 kilo muhtelif boya ile 100 torba çimento 3 metre mikâbı kereste (tahta) satın alınacağından pazarlığı 4 İkinciteşrin 938 cuma günü saat 10.30 da Fındıklıda komutanlık satın alma komisyonunda yapılacaktır.

İsteklilerinin belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. (7947)

Göz hekimi
Dr. Murad Rami Aydın
Taksim — Talimhane, Tarlabaşı caddesi No. 10 Urfa apt.
Tel: 41553

Eminönü Yabancı Askerlik Şubesinden: Gerek şubelerinde ve gerkse şubemizde muameleleri tamamlanmış ve muayeneleri yapılmış olan taşra şubelerine mensup ve yüksek ehliyetnameyi haiz olan yabancı şubelerine mensup kısa hizmetlilerin 1 İkinciteşrin 938 de yedek subay hazırlık kıtasına sevkleri yapılacaktır. 27 - 28 Birinciteşrin 938 günlerinde nüfus cüzdanlariyle şubeye gelmeleri ilân olunur.

Alemdar sineması
İki film
1 — Üç ahbap çavuşlar.
2 — Saadet durağı..

KURUNun kitap şeklinde roman tefriksası

— Bu uzun bir hikâyedir.

Mark Peters bir şey söylemedi. Maknaba uzun uzadıya baktı. Sonra cebinden yeni bir yaprak sigarasını çıkardı, fakat yakmadı. Parmakları arasında oynatıp duruyordu.

Pen tekrr Maknaba hitap ederek:

— Her şeyden evvel sen kimsin? Bize bunu söyler misin?

— Benim adım Alaster Maknab... Bu bir şifre değil ki izaha muhtaç olsun.

— Ne iş yaparsın?

— Gazeteciyim.

— Hangi gazetede çalışıyorsun?

— İvning Dispeç gazetesinde... Yirmi dört senedenberi orada muhabirlik vazifesi görüyorum. Başmuharrir Elis'in öldürüldüğü gece gazetem beni bu hâdiseyle meşgul olmağa memur etti. Mark Peters, bütün rakip gazetelerin muhbirlerini Eko gazetesi binasına girmekten menetmişti. Bilhassa "Dispeç" gazetesi muhabirlerinin girmelerine mani oluyordu. Bu vaziyet karşısında bir yol bulup "Eko" binasına girmem ve havadisleri sıcağı sıcağına gazeteme yetiştirmem lâzımdı. "Eko" binasına girmeğe nasıl muvaffak olduğumu anlatmağa lüzum yoktur. Kıyafetimi, hattâ konuşmamı değiştirdiğim herkesçe malûmdur. Beraberimde taşıdığım sepette ise bir posta güvercini bulunduruyordum. Yeleğimin altında ise küçük bir fotoğ-

raf makinesi gizliydi. Görünüşte bir oyuncağa benzer. Fakat bize seksen İngiliz lirasına mal olmuştur. Bu fotoğrafın adesesi yeleğimin düğme deliklerinden biri arasından çıkıyordu. Üzeri de müteharrik, sahte bir düğme ile örtülüydü. Başlangıçta Mark Petersin bana karşı muamelesinden şüphe ediyordum. O kadar zeki bir adamın, müessesesi içerisinde serbestçe gezip dolaşmama müsaade vereceğine ihtimal vermiyordum. Dün gece bir arkadaşım Eko idaresine giderek bir elektrik süpürgesi tecrübe etmek istedi. Bir yolunu bularak bu elektrik süpürgesini Partric'in odasından çıkmış bir halı üzerinde denemeğe muvaffak oldu. Sonra çıkan süprüntüleri de bize getirdi. Onları tahlil ettirdim. Arasında birden patlayıcı maddelerde bulunan barut tozları buldum. (Maknab bu sırada Mark Peterse dönmüştü.) Bir diğer meslektaşım da sizin Elis, Kreyvin ve Partric ile olan ortaklık şartlarınızı tetkik ile meşguldü. Bundan başka Flindersin öldürüldüğü odada görüp yerden aldığım bir yaprak sigarası bandını da hatırlayorsunuz ya...

Peters cevap verdi:

— Evet, hatırlıyorum. Senin aldığın andan bir iki saniye evvel, onu ben atmıştım.

— Hayır, hayır... Ben Flindersin ceesdini Lord Noelden ve Mis Marpleyden önce görmüştüm. O zaman işime gelmediği için başka türlü söylemiştim,

Mektep kitaplarınızı
VAKIT Yurdu satış yerinden kolaylıkla tedarik edebilirsiniz

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Şartname ve projesi mucibince Adanada yaptırılacak tuz ambarı ve başmüdürlük apartmanı inşaatı 20-10-938 tarihinde ihale edilemediğinden yeniden pazarlık usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedeli 22917 lira 15 kuruş ve muvakkat teminatı 1718.79 liradır.

III — Eksiltme 11.11-938 tarihine rastlıyan cuma günü saat 14 de Kabataşta levazım ve mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve projeler 115 kuruş bedel mukabilinde İnhisarlar umum müdürlüğü levazım ve mubayaat şubesile Adana ve Ankara başmüdürlüğünden almabilir.

V — Eksiltmeye iştirak etmek istiyenlerin fennî evrak ve vesaikini ihale gününden 3 gün evveline kadar inhisarlar umum müdürlüğü inşaat şubesine ibraz ederek ayrıca fennî ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

VI — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (7904)

* * *

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. Beheri Lira K.	Tutarı Lira K.	Muvakkat teminatı Lira K.	Eksiltmenin Şekli	Saati
Kıyım bıçağı	2500 Ad.	4.79	11975.—	Sif 898.—	Kapalı zarf	15.—
Bakalit 2 M2 20 m/m						
Bakalit 2 M2 25 m/m						
Bakalit 2 M2 30 m/m	380kilo	5.50	2090.—	An.Tes156.75	Açık Ek.	15.30
Bakalit 2 M2 35 m/m	10 met.2					
Bakalit 2 M2 40 m/m						
Kuşe kâğıdı	120 adet	11.—	1320.—	Sif 99.—	Açık Ek.	16.—

I — Şartnameleri, resim ve nümuneleri mucibince satın alınacak 2500 adet kıyım bıçağı 380 kilo Bakalit ve 120 adet bobin kuşe kâğıdı hizalarında yazılı usullerle eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedellerile muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 17-11.938 tarihine rastlıyan perşembe günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta levazım ve mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler her gün parasız olarak sözü geçen şubeden alınabileceği gibi kıyım bıçağının resmi Bakalit ve kuşe kâğıdı nümuneleri de görülebilir.

V — Açık eksiltmeye iştirak etmek istiyenlerin tayin edilen gün ve saatlerde komisyona gelmeleri. Kapalı zarf eksiltmesine iştirak etmek istiyenlerin de mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaiki ile yüzde 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarflarını eksiltme günü en geç saat 14.30 a kadar yukarda adı geçen alım komisyonu Başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri ilân olunur. (7949)

* * *

I — Şartname ve nümunesi mucibince satın alınacak 400 kilo mavi otomatik mürekkep açık eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli Sif İstanbul 1 lira hesabile 400 lira ve muvakkat teminatı 30 liradır.

III — Eksiltme 4—11—938 tarihine rastlıyan cuma günü saat 14 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabileceği gibi nümune de görülebilir.

V — İstekliler eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (7532)

* * *

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli beheri L. K.	tutarı L. K.	Muvakkat teminatı L. K.	Eksiltmenin Saati
Fıçı dip "büyük boy,,	550 „	13.457.50 M3 45.—	1647.—	123.52	15.40
Fıçı yan dip kapak tahtası "küçük boy,,	550 „	13.457. M3 50 100.—	1345.—	100.87	15.50
Fıçı tahtası	750 „	9.360 M3 100.—	936.—	70.20	16

I — Şartnamelerine ekli listelerde eb'at ve miktarı yazılı ve yukarda üç gurupta gösterilen fıçı tahtası ayrı ayrı açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

II — Muhammen bedellerile muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 7—XI—938 tarihine rastlayan pazartesi günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartname ve listeler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde yüzde 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (7794)

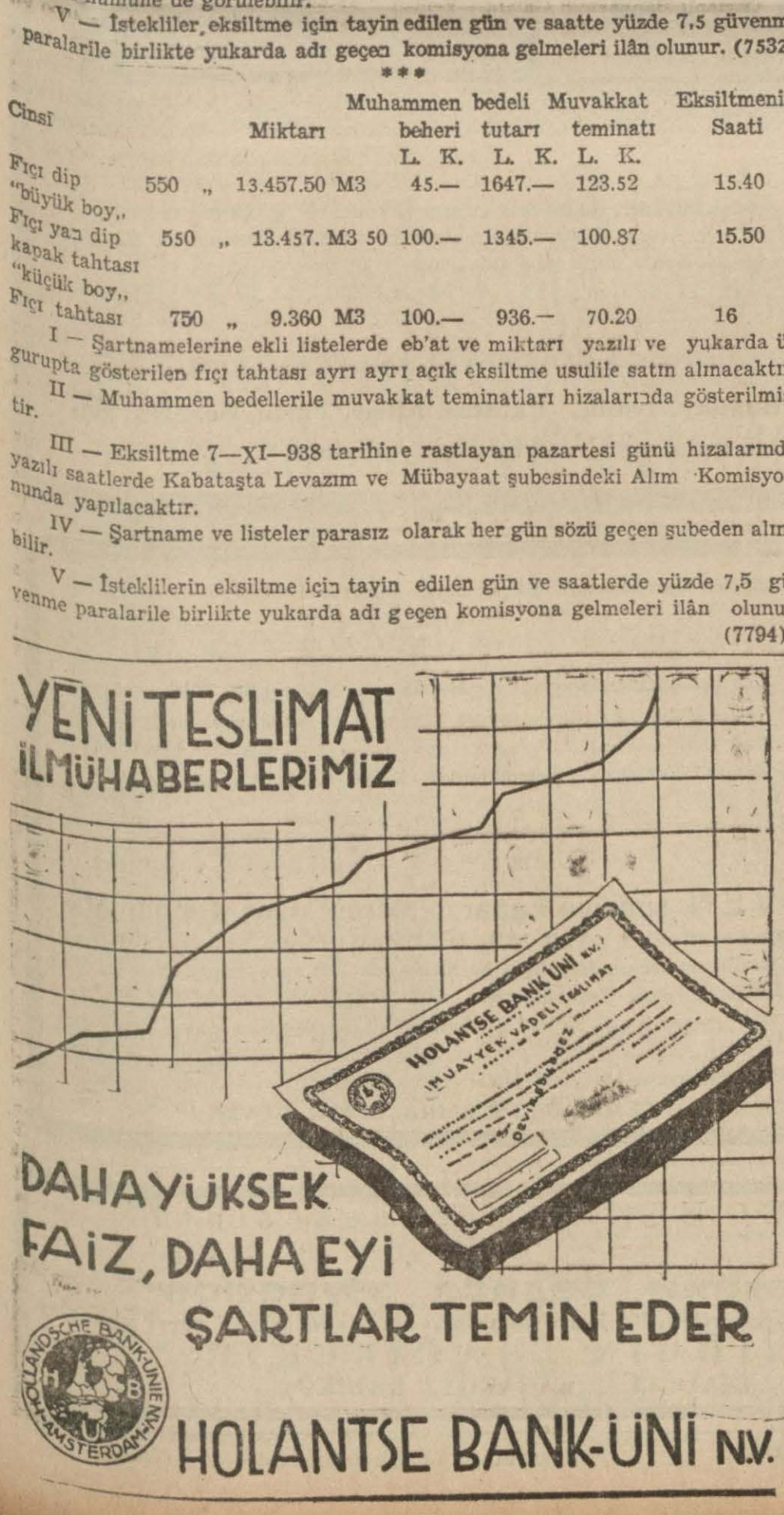

Cumhuriyetin 15 inci Yıldönümünü

Bayanınıza Tam Ayar bir altın bilezik vermekle kutlulayınız

DEVLET damgalı altın bilezikler Kapalıçarşıda Ağasokak 37-39 numaralarda Akseki Pazarında Satılmaktadır

Eyi ve Ucuz Işık

İstersenız zıya kabiliyetine erişilememiş olan Osram-D-ampullarını kullanınız.

Bunun için daima tercih edeceğiniz içi buzlu

OSRAM-D AMPULLARI

Türkiye Vekilleri:

AEG Türk Anonim Elektrik Şirketi Umumiyesi İSTANBUL P.K. 1449

Elektron Türk Anonim Şirketi İSTANBUL P.K. 1144

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 22 / 10 / 1938 vaziyeti

AKTİF		Lira
Kasa:		
Altın safi kilogram 17 158056	24.134.178.97	
Banknot,	19.173.336.00	
Ufaklık,	1.270.785.68	44.578.300.65
Dahildeki Muhabirler:		
Türk lirası:	467.353.17	467.353.17
Hariçteki muhabirler:		
Altın safi kilogram 9 054 623	12.736.051.61	
Altına tahvili kabil serbest dövizler.	9.816.81	
Diğer dövizler ve borçlu kliring bakiyeleri	15.006.751.71	27.752.620.20
Hazine tahvilleri:		
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı.	158.748.563.00	
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat.	15.137.602.00	143.610.961.00
Senedat cüzdanı:		
Hazine bonoları,		
Ticari senetler	76.030.631.77	76.030.631.77
Eshama ve Tahvilât cüzdanı:		
Deruhte edilen evrakı naktiyenin karşılığı eshama ve tahvilât itibari kıymetle	39.469.348.48	
Serbest eshama ve tahvilât	6.768.477.37	46.237.825.85
Avanslar:		
Hazineye kısa vadeli avans	8.821.000.00	
Altın ve döviz üzerine	229.128.10	
Tahvilât üzerine	9.273.765.25	18.323.893.35
Hissedarlar		4.500.000
Muhtelif		14.022.386.23
	Yekûn	375.523.972.22

PASİF		Lira
Sermaye		15.000.000.—
İhtiyat akçesi:		
Adi ve fevkalâde	2,712,234,11	
Hususi	6,000,000.—	8.712.234,11
Tedavüldeki Banknotlar:		
Deruhte edilen evrakı naktiye	158,748,563.—	
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vaki tediyat,	15,137,602.—	
Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi,	143,610,961.—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	19,000,000.—	
Reeskont mukabili ilâveten tedavüle vazedilen	34,000,000.—	196,610,961.—
Türk Lirası Mevduatı		19.203.649.69
Döviz Taahhüdatı:		
Altına tahvili kabil dövizler	1.963.16	
Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri	47.911.776.58	47.913.739.74
Muhtelif		88.083.387.68
		375.523.972.22

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 Altın üzerine avans

İstiklâl lisesi Direktörlüğünden:

1 — İlk, orta ve lise kısımlarına yatılı ve yatısız, kız ve erkek talebe kaydına devam olunmaktadır.

2 — İsteyenlere mektebin kayıt şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası .Telefon: 22534

inşaat mühendisi alınacaktır

Askerî fabrikalar umum müdürlüğünden:

Alınacak inşaat mühendisinin her türlü satatik hesaplarda, betonarme ve mimaride mütehassıs olması şarttır.

İsteklilerin şimdiye kadar ne gibi işlerde çalıştıklarını gösterir vesikala. rile Nafıa Vekâletinin ruhsatnamelerini birer istidaya balayarak umum müdürlüğe müracaatları lüzumu ilân olunur. (7830)

İlân

Emlâk ve Eytam Bankasından

BEYKOZDA KÂİN TOKAT çiftliğindeki değirmen binasında mevcut taş dıvar, kiremit, kiriş, ve üst kısmın ahşap kaplaması açık arttırma usulü ile ve halihazır vaziyetile satılacaktır.

Yıkma işi alıcıya aittir. İhale 7-11-938 pazartesi günü saat on dadır. Taliplerin 33 lira pey akçesi ile birlikte mahalli mezkûrda bildirilen gün ve saatte hazır bulunmaları.

Memur alınacaktır

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Umum müdürlük münhallerine ücretle memur alınacaktır.

Kabul şartlarını öğrenmek istiyenlerin bizzat veya istida ile en geç 15 ikinciteşrin 938 tarihine kadar müdacaatları. (7829)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

1 — Tahmin edilen bedeli 36114 lira 13 kuruş olan 107900 kilo sabun, 1 ikinciteşrin 938 tarihine rastlıyan salı günü saat 11 30 da kapalı zarfla alınmak üzere eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muvakkat teminatı 2708 lira 56 kuruş olup şartnamesi komisyondan 181 kuruş bedel mukabilinde alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde tanzim edecekleri kapalı teklif mektuplarını en geç belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Kasımpaşada bulunan komisyon başkanlığına vermeleri (7452)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Cumhuriyet bayramı dolayısile Ankara Haydarpaşa arasında işliyen trenlerde izdihama mani olmak ve yolcuların rahatça seyahatleri temin edilmek üzere Haydarpaşa ile Eskişehir arasında işliyen 2006 No. lı yolcu katarı 27-10-938 tarihinden 2-11-938 tarihine kadar Ankaraya devam ettirileceği gibi Ankaradan Haydarpaşaya 2005 No. lı bir yolcu treni işletilecektir. 2006 No. lı katarın Haydarpaşadan hareketi saat 15,30 Eskişehirden hareketi 3,55, Ankaraya varışı 10,05 dir. 2005 katarın Ankaradan hareketi saat 17,45, Eskişehirden hareketi 23,48 olup Haydarpaşaya varışı 8,21 dir. (7905)

İstanbul Belediyesi İlânları

Temizlik amelesine lüzumu olan ve beher metresine 3 lira bedel tahmin edilen 2940 metre kumaş kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 14.11-938 pazartesi günü saat 15 de Daimî Encümende yapılacaktır. Kumaşın nümunesile şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir.

İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve 661 lira 50 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber teklif mektuplarını havi kapalı zarflarını yukarda yazılı günde saat 14 de kadar Daimî Encümene vermelidirler. Bu saatten sonra verilecek zarflar kabul olunmaz. (7940)

* * *

Samatya ve Balat kantar merkezlerinde mevcut olup 15 lira değer konulan 6 adet çeki ve teferruatı 31-10-938 pazartesi günü saat 13 de Samatyada ve 15 de Balatta pazarlıkla satılacaktır.

İstekliler o gün orada bulunacak memurlara müracaatları lüzumu ilân olunur. (7942)

İstanbul umumî meclisi azasına

İstanbul Vali ve Belediye Reisliğinden:

İstanbul umumî meclisi, üçüncü intihap devresinin birinci yılı ikinciteşrin içtimamın ilkini 1.11-938 tarihine rastlıyan salı günü saat 14 de akdedeceğinden meclisin ruznamesi posta ile gönderilmiştir. Ahiren yapılan intihapta aza seçilen zevatın o gün belediye dairesindeki umumî meclis salonunu teşrifleri rica olunur. (7955)

İstanbul belediyesi:

1 — Cumhuriyetin on beşinci yıldönümü münasebetile 29-10-938 saat 9.45 te vilâyet dairesinde kabul resmi ve bunu müteakıp saat 11 de Taksim meydanında geçit resmi yapılacaktır.

Kıyafet: Frak, siyah yelek, beyaz boyunbağı, silindir şapkadır.

2 — Adresleri malûm olamamasından dolayı kendilerine davetiye ve program gönderilmemiş olan muhterem mebuslarımızla vekâletlere mensup müfettişlerin teşrifleri rica olunur. (7950)

Yozgat vilâyetinden:

Vilâyet hususî idaresine ait 80 lira ücretli aygır deposu baytarlığı açıktır. Sunî tohumlama kursu görmüş olmak şartile talip olanların vilâyete bir dilekçe ile müracaat eylemeleri ilân olunur. (7923)

Avrupanın bayat kurtlu çocuk gıdalarından sakınınız! Yavrularınızın midesini abur cuburla doldurmayınız! Tabiî, saf, lezzetli

HASAN

buna çocuklar bayılıyorlar. Çok iştihalı ve severek büyürler. Bu saf özlü unların vitamini bol, gıdası çok ve kalorisi yüksektir. Bütün çocuk doktorları buna şaha det eder. Avrupa diplomalarla musaddak birinciliği kazanmıştır. Bu kadar yüksek evsafa malik tabiî gıda ancak

HASAN özlü unlarıdır

Pirinç, Yulaf, Mercimek, Buğday. İrmik, Patates, Mısır, Türlü, Bezelya, Badem, Çavdar Özü unlarını Çocuklarınıza yediriniz.

Son keşidede piyanko biletinden 200,000 lira Kazanan Küçük Bayan SOFYA söylüyor:

(Bana bu büyük serveti kazandıran bileti TEK KOLLU CEMAL kendi elile seçti ve verdi.

Son keşidede : Piyanko biletinden 15, 000 lira kazanan Muğlada piyade alayında Yüzbaşı Bay Hilmi söylüyor:

(Bana bu büyük ikramiyeyi kazandıran bileti TEK KOLLU CEMAL kendi eliyle seçti ve bana posta ile gönderdi.)

(Anadoluda - Rumelide) (Denizde - Karada) (Vapurda - Şimendiferde) (her yerde - herkes) söylüyor:

Tek Kollu Cemal Gişesi

Sahibi CEMAL GÜVEN şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etti

İşte bu sebepten: PİYANKO bileti denilince evvelemirde (TEK KOLLU CEMAL) hatıra geliyor, ve herkes; harp meydanında bir eşini bırakan tek kolile iktısat sahasında çalışan bu malûl mütekait subayın gişesine koşuyor

Yeni tertip biletler tükenmek üzeredir. Acele ediniz. Taşra siparişleri sürat ve intizamla gönderilir.

Yeni Adrese Dikkat : İstimlâk dolayısile gişemiz aynı cadde üzerinde Bahçekapıya doğru EMLAK BANKASI karşısında (27) numaraya nakil eyledi. Hiçbir yerde şubesi yoktur.

(İSTANBUL EMİNÖNÜ TEK KOLLU CEMAL GİŞESİ SAHİBİ CEMAL GÜVEN)

Şekerci HACI BEKİR müessesesinin

NADİDE REÇELLERİ

Iftar sofralarının başlıca zîynetidir

Titiz bir itina ile hazırlanan bu reçellerden, bir kere tadanlar, ağızlarına başka reçel almazlar

ALİ MUHİDDİN HACIBEKİR

BAHÇEKAPI, BEYOĞLU, KARAKÖY, KADIKÖY.

Sahibi: ASIM US Neşriyat Müdürü Refik A. Sevengil